

VEROTILIN KÄYTTÖÖNOTON VAIKUTUKSET TILITOIMISTOILLE

Teemu Sedig

Opinnäytetyö
Elokuu 2010

Liiketalouden koulutusohjelma
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala

Tekijä(t) SEDIG, Teemu	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 16.08.2010
	Sivumäärä 60	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus () saakka	Verkojulkaisulupa myönnetty (X)
Työn nimi VEROTILIN KÄYTTÖNOTON VAIKUTUKSET TILITOIMISTOILLE		
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma		
Työn ohjaaja(t) VÄRRE, Timo		
Toimeksiantaja(t) Sisä-Suomen yritysvero toimisto, Jyväskylän toimipiste		
Tiivistelmä <p>Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, kuinka verotilimenettelyn käyttöönotto on vaikuttanut Sisä-Suomen yritysvero toimiston alueella sijaitsevien tilitoimistojen ja niiden asiakkaiden toimintaan. Tutkimuksen pääpaino oli tilitoimistoille aiheutuneiden muutosten selvittämisessä. Opinnäytetyön toimeksiantaja oli Sisä-Suomen yritysvero toimiston Jyväskylän toimipiste.</p> <p>Tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Teoreettisessa viitekehyksessä esiteltiin lyhyesti verotusta Suomessa, keskeisimpiä verotiliveroja, verotilijärjestelmää sekä verotilin tuomia muutoksia vanhaan menettelyyn verrattuna. Tutkimukseen haastateltiin jyväskyläläisiä tilitoimistojen edustajia. Tilitoimistot jaettiin kolmeen kokoluokkaan liikevaihdon ja toimipaikkojen määrän perusteella, jotta saataisiin mahdollisimman laaja kuvaus verotilin aiheuttamista muutoksista.</p> <p>Tulokset paljastivat, että verotilin tuomat muutokset ovat olleet hyvin samankaltaisia tilitoimiston koosta riippumatta. Haastatellut kokivat verotilimenettelyyn siirtymisen aiheuttaneen toistaiseksi runsaasti työtä. Verotilimenettelyn tavoitteita ei oltu vielä kaikilta osin saavutettu. Suurin osa haastatelluista kuitenkin uskoi, että tulevaisuudessa verotili helpottaa työskentelyä. Tilitoimistojen asiakkaat eivät ole osoittaneet juurikaan kiinnostusta verotiliä kohtaan. Asiakkaat luottavat siihen, että tilitoimistot hoitavat kaiken verotiliin liittyvän heidän puolestaan.</p> <p>Tutkimus suoritettiin, kun verotilin käyttöönotosta oli kulunut vasta vähän aikaa. Kuitenkin oli odotettavissa, että osa verotilimenettelyn hyödyistä saavutetaan vasta sitten, kun verotilimenettely on vakiintunut. Tästä syystä verotilimenettelyn tuomista muutoksista voisi tehdä myöhemmin jatkotutkimuksen, jossa selvittäisiin, kuinka pysyvästi verotilimenettely lopulta vaikutti tilitoimistojen ja niiden asiakkaiden toimintaan. Samalla saataisiin tietää, kuinka hyvin verotilimenettely lopulta saavutti sille asetetut tavoitteet.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Verotili, vero ilmoitukset, veronkanto, verotus, tilitoimistot		
Muut tiedot		

Author(s) SEDIG, Teemu	Type of publication Bachelor's Thesis	Date 16082010
	Pages 60	Language Finnish
	Confidential () Until	Permission for web publication (X)
Title THE EFFECTS OF THE IMPLEMENTATION OF THE TAX ACCOUNT ON THE ACCOUNTING FIRMS		
Degree Programme Business Administration		
Tutor(s) VÄRRE, Timo		
Assigned by Central Finland Corporate Tax Office, Bureau of Jyväskylä		
Abstract <p>The objective of this research was to find out how the implementation of the tax account procedure has affected the accounting firms and their customers operating in Central Finland. The emphasis of this research was on how the tax account had affected the accounting firms.</p> <p>The research method used is qualitative. The theoretical framework covers a brief presentation of taxation in Finland, the most essential tax account taxes, the tax account system and the changes that the tax account brings along. Some accounting firms operating in Central Finland were interviewed for this research. The accounting firms were divided into three groups based on their turnover and the number of offices they have. The objective of this section was to get a wider conception of the changes caused by the tax account.</p> <p>The results revealed that the tax account has affected accounting firms of different size very similarly. The interviewees said that the transition to the tax account procedure had caused a lot of work. Also the goals set for the tax account procedure remained partially unattained. Most of the interviewees believed that tax account would eventually have a positive effect on their jobs. The tax account does not seem to interest the customers of the interviewed accounting firms much. The customers seem to trust their accounting firms taking care of everything related to the tax account.</p> <p>This survey was executed when only little time had passed from the implementation of the tax account. It was expected that some of the benefits of the tax account would be achieved when the procedure would have become stable and familiar. Therefore, another similar survey could be made in the future. The objective of this new research would be to find out how permanent the changes have been. In addition, it would reveal whether some more of the goals set for tax account procedure had been attained or not.</p>		
Keywords Tax account, tax forms, tax levy, taxation, accounting firms		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO.....	2
1.1 Tutkimuksen taustaa.....	2
1.2 Tutkimuskysymykset ja -menetelmä.....	3
2 VEROTUS SUOMESSA.....	4
2.1 Verohallinto.....	4
2.2 Verolainsäädäntö.....	6
2.3 Keskeisimmät verotiliverot.....	6
3 VEROTILI.....	11
3.1 Verotilimenettelyyn siirtyminen.....	11
3.2 Verotilijärjestelmä.....	12
3.3 Muutoksen taustat ja tavoitteet.....	14
3.4 Uudistunut termistö.....	15
3.5 Ennakkotiedottaminen.....	17
3.6 Verotilin vaikutukset.....	18
3.6.1 Aikataulut.....	18
3.6.2 Ilmoittaminen.....	19
3.6.3 Maksaminen.....	21
3.6.4 Palautukset.....	23
3.6.5 Myöhästymiset.....	24
3.6.6 Kirjanpito.....	25
3.6.7 Valtuutukset.....	26
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	27
4.1 Haastattelujen vaiheet.....	29
4.2 Pienten tilitoimistojen haastattelut.....	31
4.3 Keskisuurten tilitoimistojen haastattelut.....	36
4.4 Suurten tilitoimistojen haastattelut.....	41
4.5 Tulosten vertailu ja tulkinta.....	47
5 POHDINTA.....	52
5.1 Tutkimuksen luotettavuus.....	52
5.2 Aihe jatkotutkimukselle.....	55
LÄHTEET.....	56
LIITTEET.....	59
Liite 1. Verotiliotteen malli.....	59
Liite 2. Kirjausesimerkki.....	60

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen taustaa

Tämä opinnäytetyö on tehty Sisä-Suomen yritysverotoimiston Jyväskylän toimipisteelle. Aihe sovittiin yhdessä Jyväskylän toimipisteen toimistopäällikön kanssa. Tutkimuksen aiheena on verotilimenettelyn käyttöönoton aiheuttamat muutokset tilitoimistojen ja yritysten toimintaan. Tutkimus suoritettiin verovelvollisten näkökulmasta. Siinä pyrittiin selvittämään, mitä konkreettisia muutoksia verotilimenettelyyn siirtyminen on verovelvollisille aiheuttanut.

Verohallinto on valmistellut verotilin käyttöönottoa jo vuosien ajan. Ajan lisäksi valmisteluun on kulunut myös runsaasti rahaa. Verotilille on asetettu suuret tavoitteet ainakin Verohallinnon osalta. Koko verotiliuudistuksen tavoitteena on vähentää Verohallinnon henkilötyövuosien yhteismäärää noin 3 % (HE 221/2008). Uudistuksen on tarkoitus tuoda etuja myös verovelvollisille esimerkiksi säästyneenä työmääränä ja pienentyneinä kustannuksina. On ymmärrettävää, että Verohallinnossa ollaan kiinnostuneita kuulemaan, kuinka verotilimenettely lopulta on vaikuttanut verovelvollisten toimintaan. Vuosien kehittelyn tulokset kiinnostavat varmasti myös muita alan asiantuntijoita.

Viitekehyksen lähdemateriaalina on käytetty monipuolisesti erilaisia lähteitä. Esimerkiksi verotukseen liittyvää kirjallisuus, Verohallinnon internetsivut ja sähköiset verotiliohjeet ovat merkittävässä asemassa. Lähteinä on käytetty myös muutamia lakeja, kuten esimerkiksi verotililakia. Hallituksen esitys eduskunnalle verotililaiksi sekä laeiksi eräiden verolakien muuttamisesta on keskeisessä asemassa verotilijärjestelmästä kerrottaessa. Tämän lisäksi verotilimenettelyn tuomien muutoksien osalta keskeisiin lähteisiin kuuluvat verotilin käyttäjille suunnattu käyttöopas ja alan ammattilehdet.

Verotilin vaikutuksista on toistaiseksi tehty suhteellisen vähän tutkimuksia, mikä puoltaa opinnäytetyön aihevalintaa. Opinnäytetyön ajankohta on erin-

omainen, sillä vasta verotilimenettelyn käyttöönoton jälkeen pystytään tutki-
maan niitä muutoksia, joita verotilimenettely lopulta aiheutti. Toisaalta verotili-
menettely on kuitenkin ollut vasta muutaman kuukauden käytössä, joten aihe
on vielä ajankohtainen. Verotilimenettelyyn siirtyminen on alan kannalta mer-
kittävä muutos, joten sitä kannattaa tutkia.

Opinnäytetyön tekeminen Sisä-Suomen yritysverotoimiston Jyväskylän toimi-
pisteelle oli luonnollisen tuntuista, sillä olen suorittanut opintoihin liittyvän työ-
harjoittelun siellä. Työharjoittelun aikana pääsin osallistumaan Verohallinnon
henkilökunnalle järjestettyyn verotilikoulutukseen. Muutenkin sain työharjoitte-
lun aikana seurata, kuinka Verohallinnossa varauduttiin verotilimenettelyn
käyttöönottoon. Tämän takia oli erittäin mielenkiintoista päästä tutkimaan niitä
muutoksia, joita verotilimenettelyyn siirtyminen verovelvollisille aiheutti. Aiheen
tutkimisesta oli minulle itsellenikin hyötyä, sillä tulen tulevaisuuden työtehtävis-
sä erittäin todennäköisesti olemaan tekemisissä verotilin kanssa.

1.2 Tutkimuskysymykset ja -menetelmä

Päätutkimuskysymyksenä on selvittää, kuinka verotilimenettelyn käyttöönotto
on vaikuttanut tilitoimistojen toimintaan. Siinä ohessa pyritään selvittämään,
kuinka tilitoimistot kokevat verotilimenettelyn vaikuttaneen heidän asiakkai-
densa toimintaan. Tutkimuksen pääpaino on siis verotilimenettelyn tilitoimis-
toille tuomien muutosten selvittämisessä. Alatutkimuskysymyksenä on, kuinka
verotilimenettely on vaikuttanut tilitoimistojen asiakkaiden toimintaan. Toisena
alatutkimuskysymyksenä pyritään selvittämään, onko verotilimenettelyn tavoit-
teissa toistaiseksi onnistuttu.

Tutkimusmenetelmäksi valittiin kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä, sillä se sopi
mielestäni kvantitatiivista tutkimusmenetelmää paremmin aiheeseen. Kvalita-
tiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa ei pyritä tilastollisiin yleistyksiin, vaan
sen, aivan kuten tämän opinnäytetyönkin, tavoitteena on ennemmin tietyn toi-
minnan ymmärtäminen tai jonkin tapahtuman kuvaaminen (Eskola & Suoranta
1998, 61). Yleensä ajatellaan, että laadullisella tutkimuksella saadut tulokset

ovat syvällisiä, mutta huonosti yleistettäviä (Alasuutari 1999, 231). Mielestäni huono yleistettävyys ei tässä tapauksessa suuresti haitannut. Laadullinen tutkimus on luonteeltaan joustavampaa kuin kvantitatiivinen, määrällinen tutkimus. Laadullisessa tutkimuksessa on tarjolla useita erilaisia analyysitekniikoita, joita voi halutessaan sekoittaa keskenään. Erilaisten tapojen runsaudessa piilee sekin hyvä puoli, että mikäli yksi tapa ei tunnu tuottavan tulosta, voidaan siirtyä käyttämään toista analyysitekniikkaa. (Eskola & Suoranta 1998, 151, 161.) Kaiken kaikkiaan laadullisessa tutkimuksessa vaikuttaisi olevan opinnäytetyöni kannalta enemmän positiivisia puolia kuin määrällisessä tutkimuksessa.

2 VEROTUS SUOMESSA

2.1 Verohallinto

Verohallinnon tehtävistä ja monista muista Verohallintoon liittyvistä asioista säädetään Verohallintolaissa (L 18.4.2008/237). Verohallinnon tehtäviin kuuluvat verotuksen toimittaminen, verojen ja maksujen kanto, perintä, tilitys sekä verovalvonta (Niskakangas 2009, 105–106). Nämä tehtävät pyritään hoitamaan niin, että ne kuluttaisivat varsinaisten verojen lisäksi mahdollisimman vähän veronmaksajien resursseja. Verohallinnon lisäksi samanlaisia maksuja keräävät myös tulli sekä Ajoneuvohallintokeskus. Verohallinto kerää kuitenkin suurimman osan, noin kaksi kolmasosaa, Suomen veroista ja veronluonteisista maksuista. Verohallinto myös huolehtii veronsaajien oikeudenvallonnasta. Se on samalla valtiovarainministeriön hallinnonaloista suurin. (Yleisesite Verohallinnosta n.d., 3–4, 8, 15.)

Veronsaajia ovat valtio, kunnat, Kansaneläkelaitos, seurakunnat, metsänhoitoyhdistykset ja metsäkeskukset. Vuonna 2009 suurimman osan verokertymästä, 49,9 %, sai valtio. Kunnat saivat hieman yli kolmasosan verokertymästä, 39,5 %. Loppuosa jaettiin Kansaneläkelaitoksen, seurakuntien ja metsänhoito-

yhdistysten kesken. Näistä Kansaneläkelaitos sai suurimman osan. (Vuosisertomus 2009. 2010, 8.)

Verohallinnon organisaatiota johtaa pääjohtaja. Organisaatio koostuu pienemmistä yksiköistä, jotka ovat kaikki pääjohtajan alaisuudessa. Näihin pienempiin yksiköihin kuuluvat Verohallitus, alueelliset verovirastot, konserniverokeskus, veronkantokeskus, veronsaajien oikeudenvilvontayksikkö sekä hallintopalvelu ja tietohallinto. (Verohallinnon esittelykalvot 2010, 6–7.) Kaiken kaikkiaan Verohallinnolla on töissä yhteensä noin 5 700 henkilöä (Taskutilasto 2010 n.d., 30).

Verohallinnolla on tavoitteena, että 80 % henkilöasiakkaiden verotuksesta voitaisiin laskea automaattisesti niin sanotuilta kolmansilta osapuolilta saatavien tietojen perusteella. Osa tapauksista valitaan kuitenkin tapauskohtaiseen käsittelyyn, mikä mahdollistaa esimerkiksi lisätietojen pyytämisen asiakkaalta. Verotulojen kertyminen sekä verotusjärjestelmän uskottavuus pyritään takaamaan riittävällä verovalvonnalla. Verovalvonta koostuu perusvalvonnasta ja erityisvalvonnasta. Perusvalvontaan kuuluu asiakasta koskevien tietojen yhdistely eri lähteistä sekä näiden tietojen vertailu verotusprosessin eri vaiheissa. Erityisvalvonta sisältää esimerkiksi verotarkastukset sekä erikoisperinnän. Lisäksi Verohallinto tekee kansainvälistä yhteistyötä esimerkiksi muiden pohjoismaisten verohallintojen kanssa. Tähän yhteistyöhön sisältyy muun muassa verotustietojen vaihtamista, samanaikaisia verotarkastuksia sekä lainsäädännön soveltamisesta ja valvontatoimenpiteistä sopimista muiden maiden verohallintojen kanssa. (Yleisesite Verohallinnosta n.d., 11–12.)

Sisä-Suomen yritysverotoimisto, josta sain opinnäytetyön aiheen, on yksi Suomen seitsemästä yritysverotoimistosta. Sisä-Suomen yritysverotoimiston päätoimipaikka sijaitsee Tampereella. Muut toimipaikat sijaitsevat Hämeenlinnassa, Jyväskylässä ja Lahdessa. Sisä-Suomen yritysverotoimisto on osa Sisä-Suomen verovirastoa. (Verohallinnon työjärjestys 2009.)

2.2 Verolainsäädäntö

Verotukseen liittyvistä asioista päätetään monessa paikassa: eduskunnassa, Euroopan unionissa ja kunnissa. Verolakien valmisteleminen tapahtuu valtiovarainministeriössä, minkä jälkeen lait hyväksytään eduskunnassa. (Yleisesite Verohallinnosta n.d., 3.) Verolait ovatkin erittäin keskeisessä asemassa verotuksesta puhuttaessa. Verotuksesta säädetään useilla eri laeilla. Yleensä laki koskee vain jotakin tiettyä veroa, kuten esimerkiksi arvonlisäverolaki tai arpajaisverolaki. Suomen verolainsäädännössä on vain vähän sellaisia säädöksiä, jotka ovat luonteeltaan yleisempiä. Yhtenä esimerkkinä mainittakoon verotusmenettelylaki, jossa säädetään esimerkiksi verotuksen toimittamisesta. (Andersson 2006, 6.)

Verolakien suuri määrä johtuu Suomen perustuslaista. Perustuslain 81 §:n mukaan verosta on aina säädettävä lailla, ”joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta” (L 11.6.1999/731). Tämän lisäksi Verohallituksella on joissain tapauksissa mahdollisuus antaa täsmentäviä määräyksiä lakeihin. Tällaiset määräykset ovat sitovia, ja niitä on noudatettava niissä tarkoitetuissa yksittäistapauksissa. (Wikström 2006, 21.)

2.3 Keskeisimmät verotiliverot

Arvonlisävero

Arvonlisäverovelvollinen on yleensä tavaran tai palvelun myyjä. Tavaran tai palvelun myynnin täytyy tosin tapahtua liiketoiminnan muodossa. (Andersson 2006, 153.) Myyjä ei kuitenkaan ole verovelvollinen, jos kalenterivuoden liikevaihto ei ylitä 8 500:aa euroa, paitsi jos hänet on oman ilmoituksen perusteella merkitty verovelvolliseksi (L 30.12.1993/1501).

Arvonlisävero on yleinen kulutusvero. Tämä tarkoittaa sitä, että arvonlisäveroa maksetaan tavaroiden ja palveluiden kuluttamisesta. Tarkemmin ottaen arvonlisäveroa maksetaan joka kerta, kun tavara tai palvelu myydään edelleen. Lopulta tuotteet ja palvelut myydään yleensä kuluttajille. Kuluttajien ei kuitenkaan tarvitse itse maksaa arvonlisäveroa valtiolle, vaan yritykset tekevät sen ikään kuin heidän puolestaan. Yritykset nimittäin lisäävät arvonlisäveron määrän tuotteidensa hintoihin, joten kuluttajan ostaessa yrityksen tuotteen maksaa hän myös siitä menevän arvonlisäveron. (Niskakangas 2009, 123.)

Koska arvonlisäveroa maksetaan aina, kun tavara tai palvelu myydään edelleen, muodostuu vaaraksi veron kertautuminen. Veron kertautuminen on kuitenkin estetty verovelvollisen oikeudella vähentää omaan hankintahintaansa sisältyvä vero myynnistä suorittamastaan verosta. Tämä saattaa johtaa siihen, että vähennettävää arvonlisäveroa on enemmän kuin maksettavaa arvonlisäveroa, jolloin puhutaan niin sanotusta negatiivisesta arvonlisäverosta. On kuitenkin huomattava, että vähennysoikeus koskee vain verovelvollisia eli niitä, jotka suorittavat myynnistään veroa. Vähennyksiä ei saa tehdä verotuksen ulkopuolelle jäävään toimintaan tehdyistä hankinnoista. Vähennysoikeuden edellytyksenä on, että tavara tai palvelu on ostettu toiselta verovelvolliselta verollisena tai että tavara on itse tuotu maahan verollisena. (Nieminen, Anttila, Äärilä & Jokinen 2010. Vähennysoikeus.)

Arvonlisäverotuksessa lähtökohtana on, että kaikki tavarat ja palvelut ovat verollisia, ellei laissa nimenomaan toisin säädetä. Joitakin palveluja on kuitenkin vapautettu arvonlisäverosta. Tietyin edellytyksin verottomia ovat muun muassa kiinteistöjen luovuttamiset, terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, sosiaalihoito, koulutuspalvelut sekä rahoituspalvelut. Näiden verottomien palvelujen käyttöön ostetuista tavaroista tai palveluista ei saa vähentää arvonlisäveroa. (Nieminen, Anttila, Äärilä & Jokinen 2010. Verosta vapautettu toiminta.)

Arvonlisäveron verokannasta säädetään arvonlisäverolain 8. luvussa. Arvonlisäveroa suoritetaan kolmen eri verokannan mukaan riippuen siitä, mihin ryhmään myytävä tuote tai palvelu kuuluu. Yleinen verokanta on 1.7.2010 lähtien 23 %. Sitä sovelletaan kaikkiin niihin tuotteisiin ja palveluihin, joita ei erikseen

toisten verokantojen kohdalla mainita. Elintarvikkeisiin, ravintola- ja ateriapalveluihin sekä rehuaineisiin sovelletaan 1.7.2010 lähtien 13 %:n verokantaa. Lisäksi 1.7.2010 tulee käyttöön myös 9 %:n verokanta. Tätä verokantaa sovelletaan muun muassa eräisiin palveluihin, kuten esimerkiksi parturi- ja kampaa-mopalveluihin, lääkkeisiin ja niihin rinnastettaviin tuotteisiin sekä kirjoihin. (L 30.12.1993/1501.)

Työnantajan ennakonpidätys ja sosiaaliturvamaksu

Ennakkoperintä toimitetaan joko ennakonpidätyksenä tai ennakonkantona. Näistä vaihtoehdoista ennakonpidätys on ensisijainen. Kaikissa tapauksissa ei kuitenkaan voida käyttää ennakonpidätystä. Tällöin on käytettävä ennakonkantoa. Ennakkoperinnän määrän on vastattava mahdollisimman tarkasti verovelvollisen ennakonpidätyksen alaisesta tulosta verovuoden veroperusteiden mukaan maksettavaa verojen ja maksujen yhteismäärää. (Myrsky & Ossa 2008, 327–328.)

Ennakkoperintä toimitetaan tuloverolaissa tarkoitetun veronalaisen tulon perusteella. Ennakkoperinnällä kerätyt verot tilitetään valtiolle, kunnalle, seurakunnalle sekä Kansaneläkelaitokselle. (Myrsky & Ossa 2008, 327.) Ennakkoperintä on siis verojen alustavaa perintää. Vero pyritään perimään samana vuonna kuin veronalainen tulo on syntynyt. Ennakkoperinnästä hyötyvät sekä veronsaajat että verovelvolliset. Veronsaajien kannalta positiivista ennakkoperinnässä on se, että verot kertyvät säännöllisesti. Verovelvollisten kannalta positiivista taas on se, että heidän ei tarvitse kerralla maksaa koko vuoden veroja, vaan he maksavat veroja sitä mukaa kuin tuloa syntyy. Kummatkin osapuolet siis hyötyvät järjestelystä. (Niskakangas 2009, 106–107.)

Työnantajan ennakonpidätys lasketaan ennakonpidätyksen alaisesta palkasta palkansaajan verokortin osoittaman pidätysprosentin mukaan. Rahapalkan lisäksi huomioon otetaan myös mahdolliset luontoisedut. (Kaari & Huolman-Lakari 2010, 31, 41.) Ennakonpidätyksen toimittaa suorituksen maksaja. Käytännössä tämä tapahtuu niin, että suorituksen maksaja vähentää ennakonpidätysprosentin mukaan lasketun määrän rahana maksettavasta määrästä suori-

tuksen yhteydessä. Pidätyksen toimittanut taho maksaa pidättämänsä summan edelleen verovirastolle säädetyssä määräajassa. (Myrsky & Ossa 2008, 327–328.)

Ennakonpidätyksen lisäksi työnantajat maksavat Verohallinnolle työnantajan sosiaaliturvamaksua. Sosiaaliturvamaksu maksetaan samalla kuin ennakonpidätykset. (Myrsky & Ossa 2008, 335.) Työnantajan sosiaaliturvamaksu laskeetaan ennakonpidätyksen alaisten palkkojen yhteismäärästä. On huomattava, että se on nimenomaan työnantajan meno. Työnantaja ei siis vähennä sitä työntekijöiden palkoista. (Tomperi 2005, 90.) Vuodesta 2010 lähtien työnantajan sosiaaliturvamaksu koostuu ainoastaan työnantajan sairausvakuutusmaksusta, sillä työnantajan kansaneläkemaksu poistui vuoden alussa. Vuonna 2010 työnantajan sairausvakuutusmaksu, ja samalla siis koko työnantajan sosiaaliturvamaksu, on 2,23 %. (Kaari & Huolman-Lakari 2010, 107–108.)

Palkansaajan lähdevero

Henkilö, joka verovuonna ei ole asunut Suomessa, on tuloverolain mukaan rajoitetusti verovelvollinen (L 30.12.1992/1535). Rajoitetusti verovelvolliselle voidaan antaa lähdeverokortti rajoitetun verovelvollisuuden todisteeksi. Lähdeverokortti ei ole kuitenkaan pakollinen, mikäli muuten pystytään varmistumaan rajoitetusta verovelvollisuudesta. (Niskakangas 2010. Lähdeverotusmenettely.)

Rajoitetusti verovelvollisten tuloja verotetaan eri tavalla kuin yleisesti verovelvollisten tuloja. Myös palkan käsite on lähdeverolaissa jonkin verran laajempi kuin ennakkoperintälaissa. Lähdeverolain mukaan palkkana pidetään ensinnäkin sellaista palkkaa, josta tulisi Suomessa asuvalta henkilöltä toimittaa ennakonpidätys. Tämän lisäksi palkkaan luetaan oleskelukustannusten korvaukset ja muiden työn suorittamisen aiheuttamien kustannusten korvaukset. (Niskakangas 2010. Palkan lähdeverotus.)

Lähdeveron määrä on 35 % palkan määrästä. Veron perii palkanmaksun yhteydessä Suomessa oleva työnantaja tai ulkomaisen työnantajan täällä oleva

edustaja. Lähdeveroa perittäessä vähennetään 510 euroa kuukaudelta tulon yhteismäärästä, jos perittävä lähdevero on 35 %. Alle kuukauden jaksolta kertyneen tulon yhteismäärästä vähennetään 17 euroa päivältä. Vähennyksen määrä ei kuitenkaan voi ylittää tulon määrää. (Niskakangas 2010. Lähdeveron määrä ja periminen.) Lähdevero on lopullinen vero, eikä siitä voi tehdä edellä mainittujen vähennysten lisäksi muita vähennyksiä (Wikström 2006, 148).

Korkotulon lähdevero

Lähdeveroa pidätetään myös korkotuloista. Lähdeverotusta sovelletaan pankkitalletuksille ja joukkovelkakirjoille maksettuihin korkoihin. Lähdeveron perii pankki tai joukkovelkakirjan liikkeellelaskija ennen kuin korko maksetaan koron saajalle. Pankki tai joukkovelkakirjan liikkeellelaskija myös tilittää veron veroviranomaisille. Koron saajan ei tarvitse ilmoittaa saamaansa korkotuloa verotuksessa. Lähdeveron verokanta on 28 %. (Niskakangas 2009, 36–37.)

Korkotulon lähdeverotusta sovelletaan vain Suomessa asuviin luonnollisiin henkilöihin ja kuolinpesiin. Yhteisöiltä, avoimilta yhtiöiltä tai kommandiittiyhtiöiltä ei peritä lähdeveroa, vaan korkotulot luetaan niiden normaaliin veronalaiseen tuloon. Lähdeverotusta ei sovelleta myöskään ulkomaalaisiin koron saajiin. (Niskakangas 2009, 36.)

Vakuutusmaksuvero

Vakuutusmaksuvero on samantyylinen vero kuin arvonlisävero. Vakuutusantajat ovat verovelvollisia, mutta ne vyöryttävät veron asiakkaiden kannettavaksi. Vakuutusmaksuveron taustalla on muun muassa se syy, että vakuutuspalvelut ovat arvonlisäverotuksen ulkopuolella. Vakuutusmaksuveron laskentaperiaate on samanlainen kuin arvonlisäveron laskentaperiaate. Aivan kuten arvonlisävero lasketaan tuotteiden ja palveluiden verottomista hinnoista, lasketaan myös vakuutusmaksuvero vakuutusmaksuista, joihin vero ei vielä sisälly. (Niskakangas 2009, 173.) Arvonlisäverolle ja vakuutusmaksuverolle on yhteistä myös verokanta. Vakuutusmaksuveron verokanta seuraa yleistä arvonlisäverokantaa. Aivan kuten arvonlisäveron yleinen verokanta, on vakuu-

tusmaksuveronkin verokanta 1.7.2010 lähtien 23 % (L 20.12.1966/664).

Arpajaisvero

Arpajaisista säädetään arpajaisverolaissa. Arpajaisveroa maksetaan valtiolle Suomessa toimeenpannuista arpajaisista. Arpajaisten toimeenpanija on arpajaisverovelvollinen. Jos arpajaisten toimeenpanijoita on useita, on jokainen heistä vastuussa veron koko määrästä. Arpajaisilla tarkoitetaan muun muassa raha- ja tavara-arpajaisia, arvauskilpailuja, bingopeliä sekä vedonlyöntiä. (L 26.6.1992/552.) Arpajaisveron avulla arpajaisista saatu voitto on voitu säätää verovapaaksi (Niskakangas 2009, 174). Palkinto tai voitto on kuitenkin saajan veronalaista tuloa, mikäli se ei kuulu arpajaisverolain piiriin. Palkinto tai voitto on voiton saajan veronalaista tuloa myös esimerkiksi siinä tapauksessa, että voiton saaminen ei perustu sattumaan. (Arpajaisvero 2010.)

Arpajaisveron suuruus vaihtelee 1,5 %:n ja 30 %:n välillä. Arpajaisvero on 1,5 % yleishyödyllisen yhteisön järjestämien tavara-arpajaisten ja arvauskilpailujen arpojen yhteenlasketusta myyntihinnasta sekä tavaravoittoautomaattien käytettävänä pitämisestä saadusta tuotosta. Arpajaisvero on 5 % bingopelissä jaettujen voittojen yhteenlasketusta arvosta. Se on 8,25 % raha-automaattien ja kasinopelien käytettävänä pitämisestä saadusta tuotosta muualla kuin pelikasinossa. Arpajaisvero on 9,5 % yksinoikeudella toimeenpantavien arpajaisien tuotosta. Muissa arpajaisissa arpajaisveron määrä on 30 % jaettujen voittojen yhteenlasketusta arvosta. (Myrsky & Ossa 2008, 326.)

3 VEROTILI

3.1 Verotilimenettelyyn siirtyminen

Jonkinlainen verotilijärjestelmä on käytössä muun muassa Ruotsissa ja Itävallassa. Näiden lisäksi ainakin Unkarissa on mietitty verotilijärjestelmään siirty-

mistä. Todennäköisesti esimerkiksi Ruotsissa saadut positiiviset kokemukset edesauttoivat verotilin käyttöönottoa myös Suomessa. Täällä verotilijärjestelmää onkin valmisteltu jo vuosia. Verohallinto on käyttänyt verotilin suunniteluun ajan lisäksi myös runsaasti rahaa. On arvioitu, että Verohallinto on käyttänyt vuoden 2010 alkuun mennessä verotilijärjestelmän luomiseen yhteensä noin 35 miljoonaa euroa. (HE 221/2008.)

Vuoden 2010 alussa pitkäaikainen valmistelu vihdoinkin palkittiin, sillä silloin otettiin käyttöön verotili eräiden oma-aloitteisten verojen osalta. Oma-aloitteisilla veroilla tarkoitetaan sellaisia veroja, jotka verovelvolliset itse laskevat ja maksavat ilman veroviranomaisen kehotusta (L 5.8.2005/609). Ensimmäisessä vaiheessa verotilin piiriin tulivat oma-aloitteisista veroista arvonlisävero, työnantajan ennakonpidätys ja sosiaaliturvamaksu, lähdevero, vakuutusmaksuvero sekä arpajaisvero (Nieminen 2008). Verotilin ulkopuolelle jäivät siis vielä varainsiirtovero sekä tuloverotuksen oma-aloitteisesti maksettava ennakon täydennysmaksu (HE 221/2008). Koska verotilin piiriin kuuluvat myös työnantajan ennakonpidätys ja sosiaaliturvamaksu, joutuvat myös kotitaloustyönantajat käyttämään verotiliä (Lönroth 2009). Verotiliverojen osuus koko verokertymästä on huomattavan suuri. Jo pelkästään arvonlisäveron, korkotulojen lähdeveron, vakuutusmaksuveron ja arpajaisveron osuus verokertymästä on noin 44 %. (Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2010. 2009.)

Verotilijärjestelmään on tarkoitus siirtyä vaiheittain, mutta tarkempaa aikataulua ei ole vielä päätetty. Seuraava vaihe otettaneen käyttöön kuitenkin aikaisintaan vuonna 2012. Toisessa vaiheessa menettelyn piiriin on tarkoitus siirtää myös muut Verohallinnon kantamat verot. Viimeisessä vaiheessa verotilijärjestelmän piiriin tulisi myös verojen perintä. (Nieminen 2008.)

3.2 Verotilijärjestelmä

Verotilijärjestelmä on Verohallinnon ylläpitämä järjestelmä. Jokaisella verovelvollisella on verotilijärjestelmässä oma verotilinsä. (L 7.8.2009/604.) Verotilille

kootaan verotilijärjestelmän piiriin kuuluvien oma-aloitteisten verojen ilmoitus- ja maksutiedot. Verotilillä käsitellään myös verojen palautukset, hyvityskorot ja muut verovelvollisen hyväksi luettavat erät sekä veron laiminlyönneistä aiheutuvat seuraamukset. (HE 221/2008.) Näiden lisäksi verotililtä näkee muun muassa myös verotilin viitenumeron, palautusrajan sekä tilinumeron, jonne mahdolliset palautukset maksetaan (Verotilin toiminta: Verotilin tilitapahtumat 2009).

Verotilin tapahtumista toimitetaan verovelvollisille pääasiallisesti kuukausittain verotiliote, joka muistuttaa ulkonäöltään ja sisällöltään hyvin paljon pankin tiliotetta. Jos tilillä on ainoastaan korkotapahtumia, voidaan tiliote toimittaa harvemmin kuin kerran kuukaudessa. Yleensä verotiliote toimitetaan kuitenkin vähintään kerran vuodessa. (L 7.8.2009/604.) Harvennetulla tiliotteen toimittamisella pyritään säästämään kustannuksissa, mikä on verotiliuudistuksen keskeisiä tavoitteita (HE 221/2008). Verotiliotetta pääsee katsomaan Verotili-palvelusta, mutta se toimitetaan ainakin alussa myös paperisena. Verotiliotteelta käyvät ilmi verotilin tilitapahtumat ja tilin saldo tilioitejakson lopussa, suorittamatta jääneet velvoitteet sekä niistä välittömästi maksettava määrä, käyttämättä olevien hyvitysten määrä sekä määrä, joka verotililtä palautetaan verovelvolliselle. Koska verotiliotteella huomautetaan mahdollisesti suorittamatta jääneistä velvoitteista, ei erillistä maksumuistutusta lähetetä. (Mattinen 2010, 25–26.) Verotiliotteen malli on liitteenä 1. Malli on kopioitu Verohallinnon sivuilta.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että verovelvolliset pääsevät jatkossa helposti näkemään Verotili-palvelusta oma-aloitteisten verojensa tilanteen. Tilanne näkyy verkkopalvelussa muutaman päivän viiveellä. Yhtenä tavoitteena uudistuksella on saada myös yrittäjät henkilökohtaisesti seuraamaan paremmin oma-aloitteisten verojensa tilannetta. Mikäli verovelvollinen huomaa verotilin saldoa tarkistaessaan esimerkiksi erääntyneitä velvoitteita, hän voi halutesaan välittömästi maksaa nämä velvoitteet verotiliviitettä käyttäen suurempien korkokustannusten välttämiseksi. Verotili-palveluun on mahdollista tutustua demon avulla Verohallinnon internetsivujen kautta.

3.3 Muutoksen taustat ja tavoitteet

Taustat

Periaatteessa keskeisimmät syyt verotilijärjestelmään siirtymisen taustalla ovat entisen järjestelmän aiheuttamat kustannukset ja sen raskaus Verohallinnon kannalta. Entisessä järjestelmässä ei pystytty myöskään toteuttamaan Verohallinnon strategiasta löytyvää asiakaskohtaista palvelua tarpeeksi hyvin. Hallituksen esityksessä mainitaan, että entisessä järjestelmässä oli vaikeaa ja työlästä saada kokonaiskuvaa verovelvollisen tilanteesta. Kokonaiskuvan puute taas hankaloitti entisestään työtehtäviä. Lisäksi verolajien ja -erien runsas määrä kasvatti selvittelyä vaativien ilmoitus- ja maksutapahtumien määrää. Myös lähetettävien maksumuistutusten määrä kasvoi samasta syystä. Maksumuistutusten suuri määrä lisäsi kustannuksia entisestään. Myös osittain erilliset verolajikohtaiset pankkitilit ja maksujen välitysjärjestelmä loivat osaltaan lisäkustannuksia. (HE 221/2008.)

Veronkanto on hyvin automatisoitua ja kustannustehokasta. Tästä syystä säästöjen saamiseksi tulee maksutapahtumien ja veroilmoitusten määriä pienentää. Esimerkiksi vuonna 2006 Verohallinnolle osoitettuja maksuja oli yli 11 miljoonaa kappaletta. Näistä työnantajasuoritusten maksuja oli noin 1,8 miljoonaa ja arvonlisäveron maksuja noin 1,7 miljoonaa kappaletta. Valvontailmoituksia annettiin noin 3,5 miljoonaa kappaletta. Tarkkoja arvioita siitä, kuinka paljon verotilimenettely näitä määriä tulee vähentämään, ei ole saatavilla. Palautusten käyttäminen erääntymättömien verojen maksamiseksi ei ollut ennen mahdollista. Palautettavaa arvonlisäveroa ei voinut myöskään omatoimisesti vähentää samaan aikaan maksettavista muista veroista. Arvonlisäveron palautusten hakemusmenettelyyn kului runsaasti resursseja. (HE 221/2008.) Verohallinnon kannalta on siis hyvin ymmärrettävissä halukkuus siirtyä verotilijärjestelmään.

Tavoitteet

Uudistuksen keskeisimpinä tavoitteina ovat asiakaspalvelun parantaminen sekä Verohallinnon toiminnan tehostaminen verotusmenettelyn yhtenäistämällä ja yksinkertaistamisella. Asiakaspalvelun parantamisen lisäksi uudistuksella pyritään myös vähentämään asiakkaiden yhteydenottotarpeita. Uudistuksella edistettäisiin myös Verohallinnon strategian mukaista asiakaskohtaista toimintaa. (HE 221/2008.)

Voidaan sanoa, että uudistuksen tavoitteena on kokonaisvaltainen Verohallinnon työmäärän vähentäminen. Alkuvaiheessa on kuitenkin todennäköistä, että työmäärä saattaa jopa hieman lisääntyä. Tämä johtuu siitä, että verotili on uusi asia kaikille, minkä takia verovelvolliset saattavat hyvinkin tarvita apua sen käytössä. Tästä huolimatta on arvioitu, että uudistuksella tavoiteltavista hyödyistä huomattava osa saavutettaisiin jo ensimmäisen vaiheen aikana. Kokonaisuhyöty saavutetaan kuitenkin vasta koko verotilijärjestelmän valmistuttua, eli viimeisen vaiheen käyttöönoton jälkeen. On arvioitu, että verotilijärjestelmä toisi Verohallinnolle työmääräsäästöjä jopa noin kahdeksan miljoonaa euroa vuodessa. Tämän lisäksi on arvioitu, että Verohallinto säästäisi muun muassa pankeille maksettavien korvausten poistumisen takia hieman yli miljoona euroa vuodessa. (HE 221/2008.)

Vaikka uudistuksessa on selvästi ajateltu ennen kaikkea Verohallinnon etua, on siitä hyötyä myös verovelvollisille. Esimerkkinä tästä mainittakoon edestakaisen maksuliikenteen väheneminen sekä verojen maksaminen samalle tilille samaa viitettä käyttäen. Veroilmoitusten vähentynyt määrä tuo kustannussäästöjä myös verovelvollisille.

3.4 Uudistunut termistö

Verotiliin siirtyminen toi mukanaan jonkin verran uusia termejä. Nämä termit ovat osin kokonaan uusia, mutta osin ne vain korvaavat vanhoja termejä. Verotililain 2 §:ssä määritellään viisi keskeistä termiä (L 7.8.2009/604):

- 1) **Velvoitteella** tarkoitetaan verotilille kirjattavaa veroa, maksua tai muuta Verohallinnon saatavaa, jonka verovelvollinen on velvollinen maksamaan Verohallinnolle.
- 2) **Hyvityksellä** tarkoitetaan verovelvollisen velvoitteidensa suoritukseksi Verohallinnolle maksamaa määrää ja veron palautusta tai muuta määrää, jonka verovelvollinen on oikeutettu saamaan Verohallinnolta ja joka on kirjattava verotilille.
- 3) **Tilitapahtuma** on verovelvollisen verotilille kirjattu tiliä hyvittävä tai veloittava tapahtuma.
- 4) **Kohdekausi** on ajanjakso, jolta oma-aloitteinen vero on ilmoitettava ja maksettava.
- 5) **Yleinen eräpäivä** on kalenterikuukauden 12. päivä, tai jos se ei ole pankkipäivä, sitä seuraavaa ensimmäinen pankkipäivä.

Näiden lisäksi verotilijärjestelmän mukana tuli myös muita uusia termejä. Seuraavaksi käydään läpi lisää verotiliin liittyvää, opinnäytetyön ymmärtämistä helpottavaa terminologiaa.

Hyvityskorko vastaa nykyistä palautuskorkoa. Hyvityskorkoa lasketaan käyttämättömille maksuille ja veronpalautuksille sekä muille hyvityksille. Sitä lasketaan siihen asti, kunnes hyvitykset joko palautetaan verotililtä verovelvolliselle tai käytetään velvoitteiden maksamiseen.

Kausiveroilmoitus korvaa aiemman arvonlisäveron ja työnantajasuoritusten valvontailmoituksen. Sillä ilmoitetaan kaikki verotilijärjestelmän piiriin kuuluvat verot. Kausiveroilmoitus on nimensä mukaisesti veroilmoitus, joten se on allekirjoitettava.

Myöhästymismaksua peritään myöhässä annetusta kausiveroilmoituksesta. Sitä peritään 20 prosentin vuotuisen korkokannan mukaan maksettavan veron määrälle. Myöhästymismaksua peritään kuitenkin vähintään 5 euroa kultakin verolajilta. Kohtuussyistä myöhästymismaksua voidaan periä enintään 15 000 euroa.

Täsmäytyspäivä on viimeistään kahdeksas päivä yleisen eräpäivän jälkeen. Täsmäytyspäivänä verotilin saldo vahvistetaan ja siitä laaditaan tiliote. Jos verot maksetaan aina ajallaan, pitäisi täsmäytyspäivän saldon olla nolla. Jos verot sen sijaan maksetaan ennen eräpäivää, pitäisi täsmäytyspäivänä olla positiivista saldoa. Vastaavasti jos verot maksetaan aina myöhässä, pitäisi täsmäytyspäivänä olla negatiivista saldoa.

Verotiliote antaa kuvan verotilin tilanteesta täsmäytyspäivänä. Verotiliotteelta näkyvät myös muun muassa tilitapahtumat, suorittamatta jääneet velvoitteet ja käyttämättä olevat hyvitykset sekä verotilin viite. Verotiliote annetaan yleensä kuukausittain, mutta se voidaan antaa myös harvemmin.

Viivästyskorko vastaa entistä veronlisäystä ja viivekorkoa. Viivästyskorkoa lasketaan myöhässä maksetun velvoitteen eräpäivän ja suorituspäivän väliseltä ajalta.

3.5 Ennakkotiedottaminen

Verotilistä tiedotettiin verovelvollisille ennen verotilimenettelyyn siirtymistä monellakin tapaa. Verotili on ollut esillä muun muassa sanomalehdissä, alan ammattilehdissä sekä esimerkiksi elinkeinoelämän suurimman keskusjärjestön, Suomen Yrittäjien, kotisivuilla. Verohallinto on kuitenkin tiedottanut myös suoraan verovelvollisille verotilimenettelyyn siirtymisestä. Vuoden 2009 syksyllä Verohallinto lähetti kirjeen pidennettyihin ilmoitus- ja maksujaksoihin oikeuteuille pienyrityksille. Jos yritys ei halunnut siirtyä pidennettyyn ilmoitus- ja maksujaksoon tai mikäli sen liikevaihto tulisi ylittämään pidennettyyn ilmoitus- ja maksujaksoon oikeuttavat rajat, tuli asiasta ilmoittaa Verohallintoon palauttamalla kirjeen mukana lähetetty lomake. (Lönroth 2009.) Pienyrityksille lähetetyn kirjeen lisäksi lähetettiin kaikille yrityksille yhteinen verotilipaketti. Verotilipakettiin sisältyi muun muassa verovelvollisen verotiliviite, maksuohjeet, kausiveroilmoituksen täyttöopas ja verotiliopas. (Marttala 2009.)

Ennakkotiedottaminen ei rajoittunut vain kirjeisiin, vaan Verohallinto järjesti verotilikoulutuksia monella eri paikkakunnalla vuoden 2009 aikana. Keväällä Sisä-Suomen verovirasto järjesti Eteran kanssa kaksi verotilikoulutusta. Ensimmäinen näistä oli suunnattu tilitoimistoille ja toinen yrittäjille. Syksyllä järjestettiin vielä viisi verotilikoulutusta Jyväskylässä ja sen lähiympäristössä. Nämä tilaisuudet oli suunnattu sekä tilitoimistoille että yrittäjille. Näistä tilaisuuksista kolme järjestettiin yhdessä Keski-Suomen yrittäjien kanssa ja yksi yhdessä Eteran kanssa. Verotilikoulutuksissa käytiin läpi verotilimenettelyä ja Katso-tunnistautumista. Verohallinnon väkeä kävi myös muiden tahojen järjestämissä tilaisuuksissa kertomassa verotilistä. (Lampinen 2010.) Verotilimenettelyyn siirtymisen myötä on otettu käyttöön valtakunnallinen verotilin palvelunumero. Verotilin palvelunumero palvelee kaikissa verotiliin liittyvissä ongelmissa.

3.6 Verotilin vaikutukset

3.6.1 Aikataulut

Verotili tuo merkittäviä muutoksia aikatauluihin. Osa näistä muutoksista on herättänyt hieman vastustusta verovelvollisten taholta (esim. Nieminen 2008). Aikataulut on laadittu ennen kaikkea sen mukaan, että Verohallinto ehtisi tilittää ajoissa veronsaajille kuuluvat verovarot. Verotilimenettelyn aikana maksettaisiin veronsaajille heille kuuluvat määrät kuukauden 28. päivänä kuten ennenkin. (HE 221/2008.) Verontilityslain 3 §:n mukaan riittää kuitenkin, että tilitykset maksetaan kuukauden loppuun mennessä (L 10.7.1998/532).

Ennen verotilimenettelyä verotilimenettelyn piiriin siirtyneillä veroilla oli neljä maksupäivää. Arpajaisverot maksettiin kuukauden 1. päivänä, ennakonpidätykset, työnantajan sosiaaliturvamaksu sekä rajoitetusti verovelvollista koskeva lähdevero kuukauden 10. päivänä, arvonlisävero kuukauden 15. päivänä sekä vakuutusmaksuvero kuukauden 25. päivänä. (HE 221/2008.) Yksi verotilimenettelyn tuomista muutoksista on se, että verotilimenettelyn piiriin kuuluvat

verot maksetaan kaikki yleisenä eräpäivänä, joka siis on kuukauden 12. päivä (Mattinen 2010, 22). Arpajaisverot ja työnantajamaksut saivat hieman lisää maksuaikaa, kun taas arvonlisävero ja vakuutusmaksuvero pitää maksaa jonkin verran aikaisemmin.

Verotilimenettely toi muutoksen myös verojen ilmoittamisen aikatauluihin. Ennen verotilimenettelyä arvonlisävero sekä työnantajavelvoitteet ilmoitettiin kalenterikuukausittain valvontailmoituksella. Arvonlisäveron tiedot ilmoitettiin kohdekuukautta seuraavan toisen kuukauden 15. päivänä ja työnantajasuoritusten tiedot palkanmaksukuukautta seuraavan kuukauden 15. päivänä. Vakuutusmaksuverovelvolliset antoivat kuukausi-ilmoituksen kalenterikuukautta seuraavan kuukauden 25. päivänä. Muiden oma-aloitteisten verojen osalta ei annettu valvontailmoituksia. Valvontailmoituksen antamisen sijaan verolaji ja kohdekuukausi ilmoitettiin maksun yhteydessä. (HE 221/2008.) Verotilimenettelyn myötä valvontailmoitukset poistuivat ja tilalle tuli kausiveroilmoitus. Kausiveroilmoituksella ilmoitetaan kaikki verotilimenettelyn piiriin kuuluvat, samaan aikaan erääntyvät verot. Kausiveroilmoitus on annettava, vaikka kohdekuukautena ei olisi ollut toimintaa. (Mattinen 2010, 10.)

Kausiveroilmoituksen myötä yhtenäistyivät myös eri verojen ilmoittamispäivät. Kausiveroilmoituksen voi antaa joko sähköisenä tai paperisena. Sähköinen kausiveroilmoitus pitää antaa viimeistään yleisenä eräpäivänä eli kuukauden 12. päivänä. Paperisena annetun kausiveroilmoituksen sen sijaan pitää olla perillä Verohallinnossa jo kuukauden 7. päivänä. Kausiveroilmoitusta ei saa lähettää faksilla. Jos määräpäivä ei ole arkipäivä, siirtyy määräpäivä seuraavaan arkipäivään. (Milloin kausiveroilmoitus annetaan 2009.) Kausiveroilmoitus aikaistaa siis verojen ilmoittamista verolajista riippuen joitakin päiviä. Kaikki tämä vaikuttaa luonnollisesti osaltaan tilitoimistojen toimintaan.

3.6.2 Ilmoittaminen

Kuten jo edellä mainittiin, kaikki verot ilmoitetaan yhdellä ilmoituksella, kausiveroilmoituksella. Sähköisen kausiveroilmoituksen pitää olla Verohallinnossa viimeistään yleisenä eräpäivänä, kun taas paperisen kausiveroilmoituksen pi-

tää olla perillä viimeistään 7. päivänä. Edellä mainittujen muutosten lisäksi ilmoituskäytäntöön tuli verotilimenettelyn mukana muitakin muutoksia. Kenties merkittävin näistä on mahdollisuus päästä pidennettyihin ilmoitus- ja maksujaksoihin.

Pidennetty menettely koskee vain arvonlisäveroa, ennakonpidätyksiä, työnantajan sosiaaliturvamaksuja ja lähdeveroja. Sitä ei sovelleta vakuutusmaksuvero- ja arpajaisveroon. Pidennettyihin jaksoihin oikeutetut yritykset määritellään kirjanpitolain mukaisen liikevaihdon tai sitä vastaavan tuoton perusteella. Jos yrityksen kalenterivuoden liikevaihto on korkeintaan 50 000 euroa, se voi ilmoittaa ja maksaa verotilimenettelyn piiriin kuuluvat verot neljännesvuosittain, eli kolmen kuukauden jaksoissa. Mikäli yrityksen kalenterivuoden liikevaihto on korkeintaan 25 000 euroa, se voi ilmoittaa ja maksaa arvonlisäveron kalenterivuosittain, eli kerran vuodessa. Kaikki muut oma-aloitteiset verot tulisi kuitenkin tässäkin tapauksessa ilmoittaa ja maksaa neljännesvuosittain. Valinta ilmoitus- ja maksukauden pituudesta sitoo kolme vuotta. (Mattinen 2010, 19–20.)

Pidennettyyn menettelyyn päästäkseen täytyy yrityksen edellä mainittujen ehtojen lisäksi olla rekisteröity arvonlisäverovelvolliseksi tai säännöllisesti palkkoja maksavaksi työnantajaksi. Pidennetyssä menettelyssä olevan yrityksen tulee ilmoittaa Verohallinnolle, jos kalenterivuoden liikevaihto tulee ylittämään pidennetyyn menettelyyn liikevaihtorajan. Verohallinto voi myös oma-aloitteisesti siirtää verovelvollisen pidennetystä ilmoitus- ja maksujaksosta kuukauden pituiseen ilmoitus- ja maksujaksoon, jos liikevaihtorajat ylittyvät tai jos asiakkaalla on esimerkiksi ilmoittamisen tai maksamisen laiminlyöntejä. (Ketkä ovat oikeutettuja pidennettyyn ilmoitus- ja maksujaksoon 2009.)

Esimerkiksi vuosimenettelyssä oleva yritys ilmoittaa ja maksaa arvonlisäveron viimeistään kohdekautta seuraavan helmikuun 28. päivänä. Vuoden 2010 arvonlisävero tulee siis ilmoittaa ja maksaa viimeistään 28.2.2011. Neljännesvuosimenettelyssä olevat sen sijaan ilmoittavat ja maksavat arvonlisäveron kohdekauden päättymistä seuraavan toisen kuukauden 12. päivänä. Esimerkiksi tammi-maaliskuulta arvonlisävero ilmoitetaan ja maksetaan siis viimeis-

tään 12.5. (Mattinen 2010, 19–20.)

Jos verovelvollinen huomaa kausiveroilmoituksen tiedoissa virheen, on hänen korjattava tiedot välittömästi. Jos virheen takia maksettavaksi tuleva vero on ilmoitettu liian pienenä tai palautettava vero liian suurena, tulee korjaus tehdä antamalla lisäilmoitus virheellisenä ilmoitetulle kohdekaudelle. Lisäilmoituksella ilmoitetaan vain muutoksen määrät. Jos taas virheen takia maksettavaksi tuleva vero on ilmoitettu liian suurena tai palautettava vero liian pienenä, voidaan edellisen toimintatavan sijaan ottaa virheen määrä huomioon myöhemmässä kausiveroilmoituksessa. (Miten kausiveroilmoitustietoja korjataan 2009.)

Pidennetyillä ilmoitus- ja maksujaksoilla pyritään vähentämään pienten yritysten hallinnollisia velvoitteita. Niistä hyötyy kuitenkin myös Verohallinto, sillä veroilmoitusten ja maksutapahtumien määrä vähenee, mikä säästää myös Verohallinnon resursseja. Pienyritysten valvonnasta on aiheutunut niiden kerryttämään veromäärään suhteutettuna runsaasti kustannuksia Verohallinnolle. (HE 221/2008.)

3.6.3 Maksaminen

Verotiliuudistus muuttaa merkittävästi oma-aloitteisten verojen maksamista. Edellä on jo esitelty yleinen eräpäivä sekä pidennettyjen ilmoitus- ja maksujaksojen maksupäivät. Maksamiseen liittyy kuitenkin muitakin muutoksia, joita käydään seuraavaksi läpi.

Ensinnäkin verotiliverot maksetaan aina yhdelle ja samalle pankkitilille. Verotiliverojen osalta ei siis ole käytössä mitään eriytettyjä verolajikohtaisia pankkitilejä. Verotilimenettelyn piiriin kuuluvia veroja maksettaessa tulee aina muistaa käyttää omaa verotiliviitettään. Verotiliviite on pysyvä, verovelvolliskohtainen viite, jonka avulla Verohallinto kohdistaa verotilimaksut oikean verovelvollisen verotilille. (Maksaminen: Milloin vero maksetaan? 2009.) Jos maksun yhteydessä ei syystä tai toisesta ole käytetty verotiliviitettä, on syytä ottaa yhteyttä verotilin neuvontanumeroon asian korjaamiseksi (Mattinen 2010, 23).

Toinen muutos koskee maksujen kohdentamista. Verovelvollinen ei nimittäin voi itse valita, minkä verotilille kirjatun veron suoritukseksi maksu käytetään (Mattinen 2010, 23). Maksujen käyttöjärjestyksestä säädetään verotililaissa. Jos hyvitykset eivät riitä kaikkien velvoitteiden suoritukseksi, suoritetaan velvoitteet vanhenemispäivän ja eräpäivän mukaisessa ikäjärjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. Jos useilla eri velvoitteilla on sama eräpäivä, suoritetaan velvoitteet siinä järjestyksessä, että useamman veronsaajan verot ovat etusijalla. Kustakin velvoitteesta suoritetaan kuitenkin ensin velvoitteelle laskeut myöhästymismaksut. (L 7.8.2009/604.) Maksut päivittyvät verotilille muutama päivän viiveellä, mutta ne katsotaan maksetuiksi sinä päivänä, jolloin maksajan tililtä on veloitettu maksettu summa (Mattinen 2010, 23).

Verotilimenettely toi helpotusta sekä Verohallinnolle että verovelvollisille myös negatiivisen arvonlisäveron uudistuneella käsittelyllä. Verovelvolliset voivat ilmoittaa negatiivisen arvonlisäveron samalla kausiveroilmoituksella kuin kaikki muutkin verot. Uudistus on siinä, että verovelvollinen voi vähentää negatiivisen arvonlisäveron suoraan maksettavien verojen yhteismäärästä. (Mattinen 2010, 22.) Mikäli negatiivinen arvonlisävero on suurempi kuin muut kausiveroilmoituksella maksettavaksi ilmoitetut verot, eikä verotilillä ole vanhoja velvoitteita, palautetaan maksettavien verojen ylittävä osuus negatiivisesta arvonlisäverosta verovelvolliselle. Yrityksen ei enää tarvitse osoittaa koko tilikauden arvonlisäveron muodostuvan negatiiviseksi saadakseen palautuksen. (Niemi, Anttila, Äärilä & Jokinen 2010. Negatiivinen arvonlisävero.) Verohallinto ei edelleenkään hyväksy suoraan kaikkia negatiivisen arvonlisäveron ilmoituksia, vaan niitä valvotaan tarpeen mukaan. Verohallinto voi hylätä ilmoitetun negatiivisen veron osittain tai kokonaan. Uudistuksen myötä verovelvolliset saavat vähentämättä jääneet arvonlisäverot hyväksyä pääsääntöisesti aikaisemmin kuin vanhan järjestelmän aikaan. (HE 221/2008.)

Verovelvollisia houkutellaan maksamaan veronsa ajoissa muun muassa hyvityskoron avulla. Muutoksena entiseen tilanteeseen verrattuna on se, että hyvityskorkoa maksetaan myös ennen veron eräpäivää maksetuille summille. (HE 221/2008.) Hyvityskoron suuruus määräytyy korkolain mukaisen viivästysko-

ron viitekoron mukaan. Hyvityskorko saadaan vähentämällä tästä viitekorosta kaksi prosenttiyksikköä. Hyvityskorko on aina kuitenkin vähintään 0,5 %. (Mattiainen 2010, 32.)

Vaikka verotili on saanut osakseen kritiikkiä tiettyjä asioita kohtaan, on se saanut myös kiitosta. Esimerkiksi samalla viitteellä samalle tilille maksaminen helpottaa verojen maksamista. Lisäksi negatiivisen arvonlisäveron vähentämistä työnantajasuorituksista pidetään hyvänä asiana. (Esim. Gedik 2009.)

3.6.4 Palautukset

Edellä on jo osittain käsitelty verotilin tuomia muutoksia verojen palautuksiin, kuten esimerkiksi negatiivisen arvonlisäveron vähentämistä muista maksettavista veroista. Seuraavaksi kuitenkin käydään läpi hieman lisää verotilin palautusjärjestelmään tuomia muutoksia.

Pääasiallisesti verotilillä olevat veronpalautukset ja hyvityskorot palautetaan verovelvollisille viivytyksettä. Heillä on kuitenkin mahdollisuus säilyttää käyttämättömiä hyvityksiään verotilillä tulevien velvoitteiden maksamista varten. Tällaisen tilanteen takia on kehitetty palautusraja, joka voidaan asettaa verovelvollisen pyynnöstä. Mikäli verovelvollinen on asettanut verotililleen palautusrajan, palautetaan hänelle vain sen ylittävä osuus palautettavissa olevista hyvityksistä. Palautusrajaa mietittäessä on hyvä muistaa, että verotilillä oleville käyttämättömille hyvityksille maksetaan hyvityskorkoa. (Verojen ja korkojen palauttaminen 2009.)

Myös palautusrajalla pyritään vähentämään edestakaista maksuliikennettä. Pienin palautettava summa on joka tapauksessa 20 euroa. Palautus voi kuitenkin estyä esimerkiksi ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin tai maksamattomien verojen vuoksi. (Verojen ja korkojen palauttaminen 2009.)

Poikkeuksen verotilillä olevien hyvitysten palauttamiseen tekee myös verovelvollisen itse maksama summa. Verovelvollisen verotilille maksamien maksujen palauttamiseen vaaditaan lähtökohtaisesti verovelvollisen pyyntöä. Pelkkä

pyyntö ei kuitenkaan riitä, vaan maksu pitää olla suoritettu erehdyksessä tai aiheetta. Verohallinto tutkii mahdollisen erehdyksen tai aiheettomuuden tapauskohtaisesti. (Mattinen 2010, 28.)

3.6.5 Myöhästymiset

Verotilimenettely toi muutoksia myös oma-aloitteisten verojen ilmoittamisen ja maksamisen myöhästymisen kohteluun. Osittain tämä johtuu siitä, että vanhan järjestelmän aikaan ilmoitusten myöhästyminen oli erittäin yleistä. Esimerkiksi vuonna 2006 noin 40 % arvonlisäveron valvontailmoituksista ja 25 % työnantajasuoritusten valvontailmoituksista annettiin myöhässä (HE 221/2008).

Jos kausiveroilmoitus annetaan myöhässä, määrätään siitä myöhästymismaksu. Myöhästymismaksu lasketaan erikseen kullekin myöhässä ilmoitetulle verolajille 20 prosentin vuotuisen korkokannan mukaan. Myöhästymismaksua aletaan laskea ilmoituksen määräpäivää seuraavasta päivästä lähtien. Minimissään myöhästymismaksu on viisi euroa verolajilta. Sitä määrätään korkeintaan 15 000 euroa, mutta kuitenkin enintään myöhässä ilmoitetun veron määrä. Myöhästymismaksua määrätään ilmoituksen myöhästymisestä, vaikka ilmoitus oikeuttaisi palautukseen. (Mattinen 2010, 11–12.) Myöhästymismaksua määrätään myös lisäilmoituksella myöhässä ilmoitetulle veron määrälle (Myöhästymismaksu 2009).

Maksujen myöhästymisestä lasketaan nykyään viivästyskorkoa. Viivästyskorko on normaalisti korkolain mukainen viitekorko lisättynä seitsemällä prosenttiyksiköllä. Vuonna 2010 viivästyskorko on kuitenkin viitekorko lisättynä kuudella prosenttiyksiköllä. (Mattinen 2010, 33.)

Uudistukset myöhästymisissä ovat herättäneet osassa verovelvollisista vastustusta. Nieminen toteaa, että entisessä järjestelmässä ei useimmiten annettu minkäänlaista sanktiota pelkän ilmoituksen myöhästymisestä. Kaiken kaikkiaan myöhästymisistä aiheutuvia sanktioita ei hänen mielestään voine pitää millään perusteella kohtuullisina. (Nieminen 2008.) Täytyy pitää mielessä, että

myöhästymismaksujen uudistuksen tavoitteena oli saada verovelvolliset ilmoittamaan ja maksamaan veronsa entistä oikea-aikaisemmin. Tähän tavoitteeseen päästään todennäköisesti paremmin, jos myöhästymisestä seuraavat sanktiot ovat kovat.

3.6.6 Kirjanpito

Verotilimenettely muutti oma-aloitteisten verojen ilmoittamista ja maksamista. Samalla se vaikutti myös kirjanpitoon. Yleisenä suositukseksi tuntuu olevan, että kirjanpitoon avataan uusi tili verotililapahtumille, Verotili (esim. Mattinen 2010, 39; Rekola-Nieminen 2009). Verotili kuuluu kirjanpidossa lyhytaikaisiin velkoihin. Koska verojen perintä ei ole vielä tullut verotilimenettelyn piiriin, siirretään perittävät verot vielä toistaiseksi pois verotililtä. Tämän takia Rekola-Nieminen ehdottaa, että myös perintään siirretyille veroille tulisi avata oma tili, Verot perinnässä. (Rekola-Nieminen 2009.)

Rekola-Nieminen esittää, että kirjanpitoon jätetään myös oma-aloitteisten verojen osalta verokohtaiset velkatilit. Verovelkatilille kirjattaisiin verot velaksi kuten ennen verotilimenettelyäkin. Verovelkatililtä velat kirjattaisiin Verotilille samalla kun ne kausiveroilmoituksella ilmoitetaan. Vastaavasti Verotililtä kirjataan velkoja pois sitä mukaa kuin niitä oikeasti verotiliviitettä käyttäen verotilille maksetaan. Jos verot maksettaisiin aina ajallaan, olisi Verotilin saldo kuukauden lopussa aina nolla. (Rekola-Nieminen 2009.)

Verotilille saattaa kuitenkin tulla esimerkiksi viivästys- tai hyvityskorkoja. Nämä viettäisiin kirjanpitoon verotiliotteelta. Viivästysseuraamukset kirjattaisiin Verotilille ja sopivalle kulutilille. Hyvityskorot puolestaan kirjataan Verotilille ja sopivalle tulotilille. Jos veroja siirretään verotililtä perintään, tulee ne siirtää myös kirjanpidossa Verotililtä Verot perinnässä -tilille. Ehdotuksen avulla kirjanpitäjät pystyisivät käyttämään verotilistä toimitettavaa verotiliotetta hyödyksi tilien täsmäyttämisessä. Mikäli näin toimitaan, täytyy ottaa huomioon, että myös verotiliotteet tulee säilyttää kirjanpitolain mukaisesti. (Rekola-Nieminen, 2009.) Rekola-Niemisen esimerkin mukainen kirjausesimerkki on liitteenä 2.

Edellä mainittujen seikkojen lisäksi kirjanpitoon vaikuttavat ainakin pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot. Ne saattavat nimittäin houkuttaa asiakkaita toimittamaan tilitoimistoille materiaalia entistä harvemmin ja myöhemmin. Tässä saattaa ongelmaksi muodostua esimerkiksi liikevaihtorajan seuraaminen. Jos tilitoimistoille ei toimiteta materiaalia, on niiden mahdollonta seurata liikevaihtorajan mahdollista ylittymistä. Tästä syystä tilitoimistojen kannattaisi sopia pidennettyyn ilmoitus- ja maksujaksoon siirtyneen asiakkaan kanssa siitä, että asiakas itse seuraa liikevaihtorajan ylittymistä. Jos liikevaihtoraja ylittyy, tulisi asiakkaan itse ilmoittaa asiasta Verohallinnolle. (Koponen 2009.)

3.6.7 Valtuutukset

Verotilimenettely tuo muutoksia myös sähköisen asioinnin valtuutuksiin. Yhtenä esimerkkinä muutoksista mainittakoon se, että yleisessä käytössä olleen tilitoimistomenettelyn korvaa verotilimenettelyn myötä sähköisen asioinnin valtakirjamenettely. Huomioitavaa on myös se, että verotilimenettelyn myötä vaaditaan vahvat valtuutukset. (Heiliö & Järvinen 2009.)

Kuten jo aikaisemmin mainittiin, niin sanottu tilitoimistomenettely poistuu käytöstä 30.6.2010. Tilitoimistomenettelyn tilitoimistoedustaja-roolilla ei kuitenkaan pääse käyttämään Verotili-palvelua. Mikäli sekä asiakas että tilitoimisto haluavat, että tilitoimisto pystyy käyttämään Verotili-palvelua edes osittain, on heillä kolme vaihtoehtoa. Jos asiakkaalla on Katso-tunniste, tai hän haluaa sellaisen hankkia, voi hän tämän tunnisteen avulla antaa tilitoimistolle valtuudet käyttää Verotili-palvelua joko osittain tai kokonaan. Asiakkaan tulee siis hankkia aluksi itselleen Katso-tunniste, jos hänellä ei sellaista entuudestaan ole. Jos sen sijaan asiakas ei halua Katso-tunnistetta itselleen, voidaan käyttää sähköisen asioinnin valtakirjaa. Siinä tilitoimisto laatii sähköisen asioinnin valtakirjan, joka koostuu valtuutuksien yhdistelmästä. Asiakkaan tulee hyväksyä tämä sähköisen asioinnin valtakirja esimerkiksi käymällä verotoimistossa. Tämän jälkeen tilitoimistolla on oikeudet toimia niissä rooleissa, joista valtakirjassa sovittiin. (Heiliö & Järvinen 2009.)

Asiakkaan ei ole välttämättä pakko antaa tilitoimistolle pääsyä kaikkiin Verotili-palvelun osiin. Tämän takia verotilin toiminnot on jaettu rooleihin. Verotili-rooli on kaikista monipuolisin. Sillä pääsee käyttämään kaikkia Verotili-palvelun ominaisuuksia eli esimerkiksi antamaan kausiveroilmoituksia tai selaamaan verotiliotteita. Seuraavaksi laajimmat käyttöoikeudet on Kausiveroilmoittaja-roolilla, jolla pääsee ilmoittamaan kaikki kausiveroilmoituksella ilmoitettavat verot. Näiden lisäksi on olemassa Arvonlisävero- ja Työnantajasuoritus-roolit. Näillä pääsee nimiensä mukaisesti ilmoittamaan vain joko arvonlisäverot tai työnantajasuoritukset. (Valtuutukset ja roolit 2010.)

Toimittiinpa kuinka tahansa, tuottavat uudistuneet valtuutuskäytännöt lisää työtä tilitoimistoille. Tämä on kuitenkin enemmänkin kertaluonteinen tehtävä, sillä valtuutuksia ei tarvitse olla jatkuvasti muokkailemassa.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Haastateltavien ryhmittely

Tutkimuksen haastateltavat ovat jyvaskyläläisten tilitoimistojen edustajia. Tilitoimistot jaettiin kolmeen ryhmään kokonsa perusteella:

- Pienet tilitoimistot: liikevaihto <100 000 euroa, yksi toimipaikka
- Keskisuuret tilitoimistot: liikevaihto 100 000–400 000 euroa, 1–2 toimipaikkaa
- Suuret tilitoimistot: liikevaihto >400 000 euroa, ≥2 toimipaikkaa.

Jaottelu tehdään sen takia, että saataisiin kattavampi kuva verotilin tuomista muutoksista. Todennäköisesti suurten ja pienten tilitoimistojen välisissä kokemuksissa on enemmän eroavaisuuksia kuin esimerkiksi pelkästään suurten tilitoimistojen välisissä kokemuksissa. Tämän takia on perusteltua haastatella erikokoisia tilitoimistoja.

Haastattelutapa: teemahaastattelu

Aineiston keruussa päädyttiin haastatteluun monestakin syystä. Yksi suuresti vaikuttanut syy oli se, että minulla ei ollut juurikaan tietoa siitä, minkälaisia vastauksia tulisin saamaan. Tietysti verotilin tavoitteiden ja sen tuomien muutosten perusteella asioiden voisi olettaa menevän tietyllä tapaa, mutta totuus saattaa olla erittäin kaukana siitä. Lisäksi erikokoisilla tilitoimistoilla todennäköisesti on erilaisia kokemuksia verotilistä, mihin pitäisi pystyä varautumaan. Haastattelun joustavuus auttoi tässä asiassa suuresti. Haastattelun ei tarvitse olla jokaisen haastateltavan kohdalla täsmälleen samanlainen, joten sitä pystyttiin muokkaamaan aina kuhunkin tilanteeseen parhaiten sopivaksi. Muutenkin haastattelussa pystytään selventämään ja syventämään saatuja vastauksia. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 35.)

Haastattelutyyppiä valittiin teemahaastattelu, sillä se on mielestäni tilanteeseen sopivin vaihtoehto. Teemahaastattelulle tyypillistä on se, että haastattelun aihepiirit, teemat, on etukäteen määritelty. Haastattelijalla ei ole välttämättä yhtään valmista kysymystä mietittynä haastattelua varten, vaan haastattelussa käydään läpi kaikki teemat. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 208.) Teemojen järjestys ja niiden käsittelyn määrä sen sijaan vaihtelevat haastattelusta toiseen. Vaikka haastattelijalla ei ole valmiita kysymyksiä, voi olla hyvä tehdä tukilista haastattelutilanteeseen. (Eskola & Suoranta 1998, 86.)

Haastattelut suoritettiin teemahaastattelurungon mukaisina. Lisäksi apuna oli lyhyt tukilista asioista, joita haastatteluissa voisi käsitellä. Tukilista osoittautui eräiden haastateltavien kohdalla erittäin hyödylliseksi. Haastattelut etenivät yleensä melko sujuvasti ja aihepiirissä pysyttiin hyvin. Haastatteluissa käytetty teemarunko oli seuraava:

- tilitoimistojen ja yrittäjien hankkima etukäteistieto verotilistä
- verotilin tuomat muutokset tilitoimistojen kannalta
- verotilin tuomat muutokset tilitoimistojen asiakkaiden kannalta
- verotiliuudistuksen tavoitteiden toteutuminen
- verotilin aiheuttamat ongelmat.

4.1 Haastattelujen vaiheet

Haastateltavien etsintä

Haastateltavia etsittiin erilaisten yritystietopalvelujen avulla. Käytössä oli yksi koululle tilattu maksullinen palvelu sekä kolme ilmaista palvelua. Tilitoimistoja etsittiin pääasiassa TOL 2008 -luokitusten sekä yritystietopalvelujen omien luokitusten perusteella Jyväskylän alueelta. Eri palveluilla saadut hakutulokset erosivat toisistaan hieman, joten kaikilla palveluilla löydetty tilitoimistot käytiin läpi yksi kerrallaan. Liikevaihdon ja toimipaikkojen määrä varmistettiin jokaisen haastattelun alussa.

Ehdottomasti suurimmaksi ongelmaksi käyttämässäni etsintätavassa osoittautui se, että tilitoimistojen tarkkoja liikevaihtotietoja ei ollut saatavilla läheskään kaikkien tilitoimistojen osalta. Tilitoimistoista suurimman osan liikevaihdoksi ilmoitettiin useimmissa palveluissa 0–200 000 euroa. Vastaavasti suurten tilitoimistojen kohdalla liikevaihtoluokaksi saatettiin ilmoittaa 2 000 000–9 999 000 euroa. Tämä ei kuitenkaan ollut tarpeeksi tarkka tieto luokittelua ajatellen. Luokittelua olisi voitu muuttaa vastaamaan yritystietopalvelujen käyttämiä luokkia, mutta siinä olisi tullut mielestäni liian suuri hajonta ryhmien sisällä. Lisäksi suurien tilitoimistojen löytäminen olisi saattanut olla hankalaa. Toisaalta ongelma olisi voitu ratkaista myös tilaamalla tilitoimistojen tilinpäätöstietoja. Tätä vaihtoehtoa ei kuitenkaan pahemmin edes harkittu, sillä se olisi tullut erittäin kalliiksi. Toinen ongelma käytetyssä etsintätavassa oli se, että käyttämässäni palveluissa ei välttämättä ollut kaikkia Jyväskylän tilitoimistoja mukana. Tämä ongelma pyrittiin ratkaisemaan useamman yritystietopalvelun käytöllä.

Etsinnän lopputuloksena saatiin jokaiseen ryhmään noin kymmenen potentiaalista tilitoimistoa, joista sitten valittiin haastateltavat. Ylivoimaisesti vaikeinta oli saada suurten tilitoimistojen edustajia haastateltavaksi, sillä noin puolet suurten tilitoimistojen ryhmään kuuluneista tilitoimistoista kieltäytyi haastattelusta. Muiden kokoluokkien kohdalla ei ollut suurempia ongelmia haastatelta-

vien saamisessa. Haastateltavat työskentelivät eritasoisissa tehtävissä. Suurin osa haastatelluista kuului yrityksen johtohenkilöstöön, mutta joukossa oli myös yksi tavallinen kirjanpitäjä. Tutkimuksen tulosten kannalta olisi saattanut olla parempi, että kaikki haastateltavat olisivat työskennelleet samantasoisissa tehtävissä. Tämä ei kuitenkaan ollut mahdollista muun muassa aikataulullisista syistä. Toisaalta kaksi kolmesta Eskolan ja Suorannan esittämästä haastateltavien valinnan kriteeristä täyttyi. Ensinnäkin haastateltavilla oli suhteellisen samanlainen kokemusmaailma verotilimenettelystä. Haastatellut myös omasivat tutkimusongelman kannalta keskeistä tietoa. Eri asia sen sijaan oli, kuinka kiinnostuneita haastateltavat tutkimuksestani olivat. (Eskola & Suoranta 1998, 66.)

Haastattelut ja litterointi

Haastattelujen kestot vaihtelivat noin 40 minuutista vajaaseen tuntiin. Haastattelut suoritettiin reilussa kahdessa viikossa sen takia, että haastattelujen välissä ei olisi yleistä eräpäivää. Haastattelut pyrittiin litteroimaan sitä mukaa kuin olin niitä suorittanut, mutta käytännössä litterointi oli jatkuvasti hieman jäljessä. Yhden haastattelun litterointiin kului aikaa noin 6–7 tuntia. Litteroituna haastatteluista kertyi materiaalia reilusti yli 100 sivua. Kaikki haastattelut suoritettiin haastateltavien toiveesta haastateltavan toimistolla. Palkkiona haastattelusta haastateltavat saivat kahvipaketin.

Haastatteluja kertyi yhteensä 11 kappaletta. Nämä jakaantuivat niin, että sekä pieniä että keskisuuria tilitoimistoja haastateltiin neljä ja suuria tilitoimistoja kolme. Haastateltavien suhteellisen pieni määrä johtuu siitä, että aineisto oli mielestäni tässä vaiheessa kylläntynyt. Kylläntymisen eli saturaation ajatus on siinä, että aineistoa on siinä vaiheessa kerätty tarpeeksi, kun lisäaineiston kerääminen ei näytä tuottavan tutkimusongelman kannalta uutta tietoa. (Eskola & Suoranta 1998, 62–63.)

Haastattelujen analysointi

Haastattelujen analysointi tuotti varsinkin alkuvaiheessa ongelmia. Ensimmäkin analysointitekniikan valinta tuotti ongelmia. Lopulta analysointitekniikka valittiin eliminoimalla yksitellen huonot vaihtoehdot. Esimerkiksi tyypittelyn käyttäminen ei ollut hyvä vaihtoehto, sillä haastateltavia oli kokonaisuudessaan suhteellisen vähän. Tyypittely olisi vaatinut hieman suuremman haastateltavien määrän toimiakseen kunnolla. Kvantitatiivisetkaan analyysimenetelmät eivät kuulostaneet tilanteeseen sopivilta. Lopulta parhaalta vaihtoehdolta vaikutti teemoittelu. Teemoittelu oli siinäkin mielessä melko luonteva valinta, että haastattelut oli suoritettu temahaastatteluina.

Aluksi haastattelut luettiin ryhmittäin muutamaan kertaan läpi, jotta saataisiin käsitys siitä, mitä kaikkea haastattelut sisälsivät. Tämän jälkeen etsittiin litte-roiduista haastatteluista temahaastatteluihin suunnitellut teemat. Nämä teemat merkittiin ylös jokaiseen haastatteluun. Tämän jälkeen tutkittiin kohtia, jotka eivät kuuluneet mihinkään teemaan. Yleensä suurin osa näistä kohdista oli kuitenkin tutkimuksen kannalta irrelevantteja, joten ne jätettiin pois. Teemojen etsimisen jälkeen tehtiin päivitetty versio teemakortistosta, eli järjesteltiin kaikki tiettyyn teemaan liittyvät kohdat peräkkäin kultakin haastatellulta erikseen.

4.2 Pienten tilitoimistojen haastattelut

Pienten tilitoimistojen ryhmästä haastateltiin neljää tilitoimistoa. Näihin neljään tilitoimistoon tullaan viittaamaan Tilitoimisto A:nä, B:nä, C:nä ja D:nä.

Etukäteistieto

Kaikilla haastatelluilla oli hyvin samanlainen käsitys siitä, että muutamat asiakkaat ovat jonkin verran verotilipakettia selailleet, mutta kukaan ei ole sitä huolellisesti kokonaisuudessaan lukenut. Kaikki haastatellut olivat lähettäneet asiakkailleen lisätietoa aiheesta, mutta siitä huolimatta asiakkaat eivät kovin hyvin olleet asiasta perillä. Vaikka asiakkaiden tutustuminen etukäteismateriaa-

leihin oli heikohkoa, eivät he kuitenkaan hirveästi verotilistä etukäteen tilitoimistoilta kyselleet.

”Minä oon lähettäny myös infoo useemman, ainaki kolme kirjettä niinku asiasta, niin tota, ei ne näist mittää ymmärrä.” (Tilitoimisto B).

Tilitoimisto B:n edustaja kertoi, että yksi hänen asiakkaistaan oli osallistunut verotilikoulutuksiin. Haastatellut itse sen sijaan olivat yhtä lukuun ottamatta osallistuneet vähintään yhteen verotilikoulutukseen. Koulutuksiin osallistuneet haastatellut olivat kokeneet verotilikoulutukset positiivisena asiana. Ainoa haastateltu, joka ei osallistunut verotilikoulutukseen, on selvitetty asioita Taloushallintoliiton avulla.

Muutokset tilitoimistojen kannalta

Kaikki haastatellut kokivat, että Katso-tunnisteiden päivitykset ja sähköisen asioinnin valtakirjojen hankkimiset aiheuttivat lisätyötä. Jokainen heistä oli luenut Verohallinnon sähköisiä ohjeita aiheeseen liittyen. Kaikki sanoivat hyötynensä näistä ohjeista. Päivitykset myös aiheuttivat osalle ongelmia. Ongelmat olivat ilmeisesti odotettuja pienempiä, sillä ainoastaan yksi koki vaiheen todella työlääksi.

”Se alkuhan, alku tuotti hirveesti työtä. Just se valtakirjojen tekeminen ja niiden hankkiminen, että... Ku se oli vielä siihen samaan aikaan ku kaikki muutki kiireet tässä, ni se oli kyllä tosi työläs.” (Tilitoimisto D.)

Haastatellut kokivat, että verotilimenettely on tuottanut muutenkin lisätyötä. Ensinnäkin verotilin seuranta koettiin työlääksi, sillä Verotili-palvelun käyttö on jäänyt pääosin tilitoimistojen harteille. Tämä korostuu erityisesti myöhässä maksavien asiakkaiden kohdalla, sillä ilmoitus viivästysseuraamuksista tulee nykyään vain verotiliotteella. Kaikki haastatellut kokivat, että viivästysseuraamuksista huolehtiminen on jäänyt heidän vastuulleen.

”Kyllä tässä niinku tämmönen vastuu ja huolehtiminen on niinku lisääntyny, että vaikka ne asiakkaat saavat sen verotiliotteen, niin ei ne siitä mitään ymmärrä.” (Tilitoimisto D).

Koska asiakkaat eivät ymmärrä verotiliotetta, he kyselevät hyvin herkästi neuvoa, jos verotiliotteella on saldoa. Tämäkin lisää osaltaan tilitoimistojen työmäärää. Haastatelluista kaksi on yrittänyt ratkaista näitä ongelmia siirtämällä Verotili-palvelun käytön asiakkaille. Tässä ei ole kuitenkaan toistaiseksi onnistuttu kovin hyvin.

Yhtenä verotilimenettelyn tuomana uutena asiana olivat pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot. Haastatelluista yksi oli ottanut näiden suhteen selkeän linjan, että kukaan ei mielellään vaihda pidennettyihin ilmoitus- ja maksujaksoihin. Asiakkaiden kannalta Tilitoimisto A:n edustaja kiinnitti huomiota siihen, että pidennetyissä ilmoitus- ja maksujaksoissa asiakkaille kertyy jopa vuoden arvonlisäverot kerralla maksettavaksi. Hän epäili, että tämä tulisi aiheuttamaan asiakkaille maksuvaikeuksia.

”Musta se oli paljo järkevämpää, et se meni kuukausittain. Sekä mun töiden kannalta että heille sitten.” (Tilitoimisto A.)

Samoilla linjoilla olivat myös muiden tilitoimistojen edustajat. Osa yrittäjistä oli halunnut itsekkin pysyä kuukausimenettelyssä samasta syystä. Kaikilla tilitoimistoilla oli kuitenkin vähintään yksi asiakas siirtynyt pidennettyihin jaksoihin, mikä tulee jatkossa vaikuttamaan tilitoimistojen työhön. Pidennetyt jaksot koettiin pääosin helpotuksena, sillä tilitoimistojen ei tarvitse antaa pidennetyissä jaksoissa olevien asiakkaiden osalta kuukausittain kausiveroilmoituksia. Tällä saavutetun hyödyn he kuitenkin kokivat pieneksi.

Verotilimenettelyyn siirtyminen ei ole aiheuttanut suuria muutoksia kirjanpitoon. Yksi haastatelluista oli ottanut käyttöön Taloushallintoliiton suosituksen mukaisen Verotilin. Kaksi haastatelluista sanoivat vielä miettivänsä asiaa, mutta neljäs ei nähnyt mitään syytä muutokseen.

Haastatelluista yksi totesi, että verotilimenettelyyn siirtyminen on vähentänyt hänen yhteydenottotarpeita Verohallintoon. Haastatellut kokivat, että verotilin palvelunumero on ollut erittäin ruuhkainen. Tämän takia yksi oli mieluummin kääntynyt Taloushallintoliiton puoleen ongelmia kohdatessaan.

”Kyllä mä oon joutunu paljo enemmän nyt soittaa, mutta kyllä ne ihan auliisti ja ystävällisesti siellä kyllä palvelee. Ainaki vielä toistaseks.” (Tilitoimisto D.)

Muutokset asiakkaiden kannalta

Haastatellut pitivät asiakkaan kannalta näkyvimpänä muutoksena sitä, että oma-aloitteisten verojen eräpäivä siirtyi 12. päivään. Tästä oli tullut jonkin verran positiivista palautetta asiakkailta, mutta toisaalta osalle asiakkaista yksi eräpäivä oli tuottanut hieman maksuvaikeuksia. Maksujen maksaminen yhdellä viitteellä yhdelle tilille on ollut asiakkaiden mielestä positiivinen uudistus.

”Se sama tili ja sama viite, ni sehän on tosi hyvä, hyvä juttu, että se niinku... Se on semmonen helpotus.” (Tilitoimisto D.)

Pienten tilitoimistojen edustajien mielestä positiivisin asiakkaille näkyvä uudistus on se, että negatiivisen arvonlisäveron voi vähentää maksettavista työntajasuorituksista. Tämä on heidän käsityksensä mukaan helpottanut asiakkaiden kassanhallintaa. Negatiivisen arvonlisäveron automaattinen palauttaminen on helpottanut osaltaan myös tilitoimistojen työskentelyä. Pelkästään positiivista palautetta ei tämäkään uudistus ole saanut osakseen. Tilitoimistojen A ja B edustajat nimittäin totesivat, että negatiivisen arvonlisäveron palauttaminen on ollut välillä erittäin hidasta.

”Onhan se tietenkin hyvä asia, et niitä negatiivisia arvonlisäveroja ei tarvii erikseen enää anoo takasi, et ne tulee sieltä niinku automaattisesti.” (Tilitoimisto D).

Tavoitteiden saavuttaminen

Verotiliuudistuksen yhtenä tavoitteena oli pienentää asiakkaalle aiheutuvia kustannuksia. Haastatelluista kaksi kuitenkin totesi, että selviä hinnankorotuspaineita on aiheutunut verotilin tuomasta lisätyöstä. Suurimmaksi syyksi tähän nimettiin jo edellä mainittu verotilien seurannan aiheuttama lisätyö. Tämä olisi kuitenkin ratkaistavissa sillä, että asiakkaat alkaisivat itse seurata verotiliään. Toisaalta pidennettyjen kausien pienemmät ilmoitusmäärät tuovat säästöä asiakkaille. Kaiken kaikkiaan vaikuttaisi kuitenkin siltä, että uudistuksesta on tullut hieman lisää kuluja asiakkaille.

”Kyllä se täytys varmaan jollakin tavalla siinä hinnottelussa huomioida, eli kyllä se minusta tarkoittaa sitä, että meillä niinku kasvaa paineet sitte hintojen nousuun ja asiakkaalle tulee lisää kustannuksia.” (Tilitoimisto B).

Myöskään edestakaisen maksuliikenteen vähentämisessä ei olla ainakaan palautusrajan osalta täysin onnistuttu. Haastatelluista yksi totesi, että kahdelle asiakkaalle on asetettu palautusraja. Kaikki olivat yhtä mieltä siitä, että hyvityskorkeus on niin pieni, että asiakkaat eivät halua sen takia palautusrajoja asettaa. Haastatellut kokivat, että heidän asiakkaidensa kannalta on parempi, että rahat palautuvat käytettäväksi mahdollisimman nopeasti.

Yhdessä tavoitteessa on ainakin haastateltavien kertoman perusteella onnistuttu. Osa myöhästelevistä asiakkaista on nimittäin alkanut tuoda aineistoja paremmin kuin ennen. Syynä tähän lienee korkean myöhästymismaksun pelko. Tilitoimisto B:n edustaja totesi, että myöhästymismaksu ei ehkä ole vielä täysin hahmottunut kaikille asiakkaille. Hän arveli, että aineistoa aletaan tuoda entistä paremmin siinä vaiheessa, kun asiakkaat tajuavat, kuinka suurista summista myöhästymismaksussa on kyse. Yleisesti ottaen aineisto kuitenkin tuodaan aikaisemmin tilitoimistoon, jolloin todennäköisesti pienempi osa ilmoituksista myöhästyy.

”Se on kyllä vaikuttanu. Kyllä se sillai tota... niinku ripeytti osalla asiakkaista heti selkeesti sitä toimintaa.” (Tilitoimisto C.)

Ongelmat

Verotilimenettely on tuonut mukanaan jonkin verran ongelmia. Osa ongelmista on syntynyt verovelvollisten tekemistä virheistä, mutta myös Verohallinto on tehnyt joitain virheitä. Vaikuttaisi siltä, että Verohallinnon tekemät virheet on kuitenkin saatu melko helposti korjattua. Huomattavasti ongelmallisempia ovat olleet sellaiset tapaukset, joissa asiakas on syystä tai toisesta maksanut vahingossa joko verotilille veroja liian aikaisin tai verotilille kuuluvia veroja vanhoilla viitteillä ja tilinumeroilla. Vaikka haastatellut olivat kertomansa mukaan painottaneet asiakkaille sitä, että viime vuoden veroja ei saa maksaa verotilille, ei tällaisilta virheiltä kuitenkaan välttytty. Muutenkin haastatteluissa korostui se, että tietynlaiset ongelma-asiakkaat tuottavat entistä enemmän työtä nyt verotilimenettelyn aikana. Jotenkin tilanne on siltä osin kärjistynyt verotilimenettelyn myötä.

”Mä puhuin yhtenäki maanantaina toista tuntia verottajan kanssa puhelimessa pelkästään niistä silloin alussa, kun siellähän tuli niitä sekaannuksia, kun ne makso jo verotilille viime vuoden juttuja.” (Tilitoimisto A).

4.3 Keskisuurten tilitoimistojen haastattelut

Keskisuurten tilitoimistojen ryhmästäkin haastateltiin neljää tilitoimistoa. Näihin neljään tilitoimistoon viitataan Tilitoimisto E:nä, F:nä, G:nä sekä H:na. Tilitoimisto G:n haastatteluun osallistui kaksi henkilöä tilitoimiston omistajan toiveesta.

Etukäteistieto

Myös keskisuurten tilitoimistojen ryhmässä haastatelluilla oli sellainen käsitys, että suurin osa asiakkaista ei ollut tutustunut verotilipakettiin lainkaan. Verotilipakettiin tutustuneet asiakkaatkaan eivät olleet asiasta paljon mitään ymmärtäneet. Kaikki haastatellut kertoivat, että he olivat oma-aloitteisesti lähettäneet

asiakkaille tietoa verotilin tuomista muutoksista jo hyvissä ajoin.

Haastatelluilla oli sellainen käsitys, että asiakkaat olettivat tilitoimistojen huolehtivan kaikesta verotiliin liittyvästä, jolloin asiakkaiden itse ei tarvitse asiaan paneutua. Asiakkaat kyselivät tilitoimistoilta verotilistä, vaikka eivät itse olleet tutustuneet verotilipakettiin. Ehkä asiakkaat kokivat, että tilitoimistolta kysymällä tiedon saa helpommin kuin verotilipakettia lukemalla. Toisaalta tämä tuntuu olevan yleinen käytäntö muutenkin.

”Suurin osa kiikutti sen avaamattoman kirjekuoren sitten meille ja kyseli tarkempaa tietoa sitte meiltä, että mitä se tarkoittaa, mitä heidän pitää tehdä. Yleensä ku verottajalta tulee kirjeitä, niin näin pääsääntöisesti toimitaan.” (Tilitoimisto E.)

Kaikki haastatellut kertoivat osallistuneensa vähintään kahteen verotilikoulutukseen. Mielipiteet koulutuksista olivat pääosin positiivisia, mutta huonona puolena pidettiin sitä, että varsinkin loppuvuodesta järjestetyissä koulutuksissa toistui aina sama asia. Jo aikaisemmassa vaiheessa koulutuksiin osallistuneet taas kritisoivat sitä, että aikataulut ja menettelytavat muuttuivat ajan saatossa. Verotilikoulutusten lisäksi haastatellut kertoivat hankkineensa etukäteistietoa verotilistä esimerkiksi muista alan koulutuksista, internetistä sekä alan julkaisuista.

Muutokset tilitoimistojen kannalta

Katso-tunnisteiden sekä sähköisen asioinnin valtakirjojen hankkiminen olivat työllistäneet erittäin runsaasti haastateltuja. Yksi haastateltu kertoi, että osalla heidän asiakkaistaan oli ollut suuria ongelmia sähköisen asioinnin valtakirjojen hyväksymisessä. Varsinkin henkilökohtaisten pankkitunnusten käyttäminen oli osoittautunut yllättävän hankalaksi. Haastatelluista kaksi kritisoi myös sitä, että verotilijärjestelmä tuli käyttöön tilitoimistojen kannalta kiireisimpään aikaan.

”Ois ollu tietysti hyvä, jos se ois tullu jossain muussa vaiheessa vuotta käyttöön ku vuodenvaihteessa, mutta joskushan sen on tultava.” (Tilitoimisto E).

Valtuutusten järjestämisen lisäksi haastatellut kokivat verotilimenettelyyn siirtymiseen tuottaneen muutenkin lisätyötä. Kaikilla haastatelluilla yhteinen lisätyön aiheuttaja oli asiakkaiden opastus. Tämän lisäksi lisätyötä ovat aiheuttaneet verotilin seuranta sekä verottajan tekemät virheet ja eriävät ohjeistukset. Erityisesti negatiivisen arvonlisäveron palauttamiseen liittyvä neuvonta koettiin heikoksi. Verohallintoon soittaessa virkailija saattaa sanoa, että summa palautetaan verovelvolliselle, vaikka sillä lopulta kuitattaisiinkin tulevia maksuja. Kaksi eri virkailijaa saattaa ohjeistaa toisiinsa nähden päinvastaisesti, jolloin tilitoimiston on hankala neuvoa asiakasta maksun suhteen.

”Ne tuntuu käsittelevän siellä vähän niinku miten sattuu niitä. Toinen käsittelee toisella tavalla ja toinen toisella tavalla. Toinen jättää verotilille roikkumaan sen ja toinen palauttaa sen saman tien.” (Tilitoimisto H.)

Asiakkaiden halukkuus siirtyä pidennettyihin kausiin on ollut jokaisen tilitoimiston kohdalla vähäistä. Kaikilla haastatelluilla kuitenkin osa asiakkaista oli siirtynyt pidennettyihin ilmoitus- ja maksujaksoihin. Tämä on aiheuttanut hieman lisätyötä esimerkiksi sillä tavalla, että kaikki asiakkaat eivät välttämättä ole muistaneet ilmoittaa asiasta tilitoimistolle, jolloin tilitoimistosta on lähetetty vanhaan tapaan kuukausittain kausiveroilmoitukset. Tällaisten virheiden korjaaminen on tuottanut ongelmia tilitoimistoille. Kaikki haastatellut kokivat, että he ovat joutuneet verotilimenettelyn käyttöönoton jälkeen ottamaan entistä useammin yhteyttä Verohallintoon. Sähköiset verotiliohjeetkaan eivät ole toimineet niin hyvin kuin niiden ehkä odotettiin toimivan. Haastatelluista kolme oli sitä mieltä, että sähköiset verotiliohjeet ovat vaikeaselkoisia ja hajallaan.

Yksi haastateltu totesi, että verotilimenettelyn käyttöönotolla ei ole ollut vaikutusta heidän kirjanpitoonsa. Sen sijaan haastatelluista kaksi on jo ottanut käyttöön Taloushallintoliiton suosittelman Verotilin. Neljäs kertoi, että hekin ovat aikeissa ottaa tällaisen tilin käyttöön.

Muutokset asiakkaiden kannalta

Haastatelluilla oli sellainen käsitys, että asiakkaat ovat kokeneet yleisen eräpäivän siinä mielessä hyvänä uudistuksena, että muistettavia eräpäiviä on vähemmän kuin ennen. Sitä ei ole koettu kuitenkaan pelkästään positiivisena uudistuksena. Haastateltujen kokemusten mukaan asiakkaiden maksuvaikeudet ovat hieman lisääntyneet yhden yhteisen eräpäivän takia. Yksi pysyvä viite on koettu poikkeuksetta positiivisena asiana. Lisäksi mahdollisuus työnantajasuoritusten ja arvonlisäverojen maksamiseen yhdellä kertaa on saanut positiivista palautetta asiakkailta.

”Ja sitte kyllä tykkäävät joo myös siitä, et ne saa maksaa kerran, niiku palkat ja alvit. Se on ihan jees.” (Tilitoimisto H.)

Myös keskisuurten tilitoimistojen edustajat kokivat negatiivisen arvonlisäveron vähentämismahdollisuuden asiakkaiden kannalta positiiviseksi uudistukseksi. Tilitoimisto E:n edustajan mielestä erityisesti negatiivisen arvonlisäveron automaattinen palauttaminen on hyvä uudistus, sillä se vähentää samalla heidän työmääräänsä.

”Ja toisaalta sitte asiakkaat on kokenu senki hyväks, että verottaja palauttaa automaattisesti. Jos se kokonaissaldo jää siellä negatiiviseksi, niin ne rahat ei loju siellä Verohallinnon tilillä pitkään.” (Tilitoimisto E.)

Haastateltujen mielestä pidennettyihin ilmoitus- ja maksujaksoihin siirtymisellä ei ole ollut juurikaan vaikutusta asiakkaiden työmäärään. Sen sijaan haastatellut uskoivat, että pidennetyt maksujaksot tulevat tuottamaan niihin siirtyneille asiakkaille maksuongelmia. Osa pidennettyihin jaksoihin siirtyneistä asiakkaisista on varautunut mahdollisiin maksuongelmiin alusta lähtien.

”Ku ne on kuitenkin just niitä pienimpiä yrittäjiä, ni ei niillä se rahaliikenne kule sillä lailla, että niillä yks kaks... Niinku sanottu, että neki useimmat maksaa jo talteen sinne silleen sitä sen takia, että ei tuu sitä itkun paikkaa.” (Tilitoimisto G.)

Tavoitteiden saavuttaminen

Haastatelluista kaksi uskoi, että verotilimenettely tulee vakiinnuttuaan helpottamaan heidän työskentelyään. He uskoivat, että esimerkiksi yhteydenottotarpeet tulevat vähenemään. Myös tilinpäätösvaiheeseen odotetaan helpotusta. Yksi haastateltu sen sijaan uskoi, että verotilimenettely ei tule vaikuttamaan heidän työmääräänsä millään tavalla. Neljäs haastateltu totesi, että verotilimenettely tulee lisäämään jatkossakin työmäärää muun muassa verotilien valvonnan takia. Hän kertoi, että he ovat tehneet erilliset sopimukset asiakkaiden kanssa Verotili-palvelun käytöstä.

”Se on sellanen ylimääräinen palvelu. Mutta on niitä muutamia, jotka ovat halunneet ottaa itselleen sen seurannan.” (Tilitoimisto F.)

Tällainen ylimääräinen palvelu tulee tuomaan asiakkaille jatkossakin lisää kustannuksia. Kaikki haastatellut totesivat, että muutosprosessi tullaan laskuttamaan asiakkailta. Muista hinnankorotuspaineista ei mainittu, joten tavoite kustannusten vähenemisestä saattaa ennen pitkää toteutua, jos työmäärät palaavat entiselle tasolle tai jopa pienenevät.

Keskisuurista tilitoimistoista ainoastaan Tilitoimisto G:n edustajat totesivat, että muutama asiakas on verotilimenettelyn myötä alkanut palauttaa hieman paremmin materiaaleja. Tilitoimisto F:n edustaja epäili, että asiakkaat eivät ole vielä täysin sisäistäneet myöhästymismaksun suuruutta eivätkä sen takia ole toistaiseksi nopeuttaneet materiaalin toimittamistaan. Toistaiseksi vaikuttaisi siis siltä, että haastateltujen osalta yhtä suuri osa kausiveroilmoituksista tulee myöhässä kuin vanhankin menettelyn aikaan. Ainoastaan tilitoimisto E:n edustaja uskoi, että tilanne tulee parantumaan ajan myötä. Muut haastatellut kokivat, että myöhästymismaksu ei myöhästeleviä asiakkaita haittaa.

”Jotka on maksanu aikasemminki niitä viivekorkoja, ni kyl ne maksaa ne. Ne haluaa maksaa niitä edelleenki. He haluaa maksaa siitä, et heidän ei tarvi eräpäivänä tehdä mitään.” (Tilitoimisto F.)

Ongelmat

Ongelmilta ei ole välttytty keskisuurten tilitoimistojen ryhmässäkään. Tilitoimisto F:n edustaja koki, että Verohallinnon tekemät virheet ovat työllistäneet heitä runsaasti. Tilitoimisto G:n edustajat ovat kokeneet ongelmallisimmaksi asiaksi sähköisten kausiveroilmoitusten lähettämisen. Heillä on toistuvasti käynyt niin, että kausiveroilmoitukset eivät kuittauksesta huolimatta ole koskaan päätyneet Verohallintoon asti. Tilitoimisto E:n edustaja taas kritisoi hieman Verotilipalvelun epävakautta.

”Et silleen se on ihan selkee käyttää, että ainut oikeestaan ongelma on ollu se, että nyt muutaman kerran ku on ilmoitettu ni se on kaatunu sitte. Johtunee ilmeisesti siitä, että siellä on niin paljo käyttäjiä yhtä aikaa.” (Tilitoimisto E.)

Haastatelluista kaksi korosti sitä, että Verohallinnon virkailijat eivät välttämättä osaa opastaa verotiliin liittyvissä asioissa. Kummankin kohdalle oli sattunut ainakin yksi sellainen tapaus, että verotilin neuvontanumeroon soitettaessa virkailija ei ollut osannut auttaa yhtään. Toisaalta haastatellut sanoivat myös, että joskus verotilin neuvontanumeroon soittamalla saa kiinni sellaisen henkilön, joka hallitsee verotilin erittäin hyvin.

”Siis se on ongelma, että verottajalla ei ole henkilöitä tässä asiakaspalvelussa, jotka hallitsis verotilin.” (Tilitoimisto G).

4.4 Suurten tilitoimistojen haastattelut

Suurten tilitoimistojen ryhmästä haastateltiin kolmea tilitoimistoa. Näihin tilitoimistoihin viitataan Tilitoimisto I:nä, J:nä ja K:na.

Etukäteistieto

Suurtenkin tilitoimistojen edustajilla oli sellainen käsitys, että suurin osa asiakkaista ei ole tutustunut syksyllä lähetettyyn verotilipakettiin. Kaikki haastatellut kertoivat, että he olivat lähettäneet myös omia tiedotteita verotilistä asiakkaille, mutta asiakkaat eivät ole niihinkään tutustuneet. Tilitoimisto K:n edustaja kertoi, että yksi asiakas oli sanonut hänelle, että ei viitsinyt asiaan paneutua, koska ajatteli tilitoimiston hoitavan kaiken verotiliin liittyvän hänen puolestaan. Yksi haastatelluista epäili, että osasyynä lukemattomuuteen saattaisi olla myös se, että Verohallinnon käyttämä kieli menee välillä yli asiakkaiden ymmärryksen. Toisaalta tällöin luulisi asiakkaiden kyselevän asiasta tilitoimistoilta, mutta kaikki haastatellut kertoivat, että asiakkaat kyselivät verotilistä odotettua vähemmän.

Haastatellut kertoivat osallistuneensa Verohallinnon järjestämiin verotilikoulutuksiin. Jokaisessa haastatellussa tilitoimistossa ainakin yksi henkilö oli käynyt useammassa koulutuksessa. Kaikkien mielestä koulutukset olivat olleet hyödyllisiä. Ainoastaan tilitoimisto I:n edustajalla oli jotain negatiivistakin sanottavaa koulutuksista.

”Ne oli kyllä ne verottajan järjestämät koulutukset ihan hyviä, mutta tota... Ehkä niissä annettiin sitte kuitenkin osittain vähä semmosta kuvaa, että se menee helpommin ku se sitte menikään.” (Tilitoimisto I.)

Verohallinnon järjestämien verotilikoulutusten lisäksi Tilitoimisto K:n edustaja kertoi, että he olivat järjestäneet oman sisäisen koulutuksen. Tilitoimisto I:n edustaja totesi, että heilläkin on järjestetty toimistokohtaisia koulutuksia, minkä lisäksi henkilökunnalle on lähetetty sisäisiä tiedotteita verotilistä. Myös heidän intranetissään on ollut tietoa verotilistä. Heillä on olemassa koulutusryhmä, joka on aina ensimmäisenä tutkimassa kaikkea uutta tietoa verotilistä. Kukaan ei kuitenkaan kokenut, että useampi toimipaikka olisi vaikuttanut juuri mitenkään etukäteistiedon hankkimiseen. Positiiviseksi asiaksi kaikki kokivat sen, että on tavallaan tukiverkosto ympärillä, jolta voi tarvittaessa kysyä neuvoa.

Muutokset tilitoimistojen kannalta

Kaikki haastatellut kokivat, että Katso-valtuutusten ja sähköisen asioinnin valtakirjojen päivittäminen ja hankkiminen tuotti erittäin runsaasti työtä. Vaikuttaisi siltä, että asiakkaiden opastaminen on ollut yksi työläimmistä asioista valtuutusten päivittämisessä. Tilitoimisto K:n edustaja mainitsi, että osa asiakkaista on ohjeista huolimatta valtuuttanut heidät vain muutamaksi kuukaudeksi kerrallaan. Jatkuva valtuutusten hallinnointi tulee aiheuttamaan heille jatkoakin ajatellen lisää työtä. Kaikki haastatellut mainitsivat, että erityisen hankalalta asiakkaista tuntui henkilökohtaisten verkkopankkitunnusten käyttäminen tunnistautumisessa.

”Siinä on ihan kädestä pitäen pitänyt ihmisiä neuvoa, että mikä on se henkilökohtainen verkkopankkitunnus ja miksi sitä tarvitaan.” (Tilitoimisto I).

Haastatelluista kaksi koki, että verotilimenettelyn kirjanpitoon tuomat muutokset työllistävät vanhaan menettelyyn verrattuna enemmän. Tämä korostuu erityisesti ongelma-asiakkailla. Kummatkin haastatelluista kertoivat, että he ovat ottaneet kirjanpidossa Verotilin käyttöön. Yhdessä tilitoimistossa vielä miettään asiaa.

”Ihan kyllä totuus on sillä lailla, että kun ajateltiin, että se helpottaisi kirjanpitoa ja se helpottaisi sitä niinkun verotilanteen hallintaa... Kyllä se meillä ainakin teetättää enemmän töitä.” (Tilitoimisto K.)

Kaikki haastatellut olivat pidennettyjen ilmoitus- ja maksujaksojen suhteen samoilla linjoilla, sillä kukaan heistä ei ollut innostunut asiasta. Päinvastoin he halusivat mieluummin, että asiakkaat pysyisivät kuukausimenettelyssä. Tätä perusteltiin muun muassa sillä, että se on tilitoimistojen työn rytmityksen kannalta parempi.

”Nopeest ajateltuna ihan hyvä juttu, mutta sitte tilitoimiston näkövinkkelistä, ni tota... Ei välttämättä nyt niin loistava uudistus.” (Tilitoimisto J.)

Haastatellut kokivat kiristyneet aikataulut negatiiviseksi asiaksi. Erityisen negatiiviseksi ne koki Tilitoimisto K:n edustaja. Hänen mielestään yksi yhteinen eräpäivä ei suinkaan ole vähentänyt töitä, vaan se on vain ruuhkauttanut niitä. Hän epäili myös, että yhden yhteisen eräpäivän takia Verotili-palvelu kaatuu usein yleisen eräpäivän aikoihin. Toisaalta taas hän kertoi, että asiakkaista ehkä 20 % palauttaa aineiston sovittuun eräpäivään mennessä. Tilitoimisto K:n kiireet saattaisivat helpottaa, jos asiakkaat palauttaisivat aineistot ajoissa. Myöhästymismaksukaan ei kuulemma ole vaikuttanut heidän asiakkaidensa käyttäytymiseen millään tavalla.

Haastatelluista kaksi totesi, että erittäin pieni osa asiakkaista käyttää Verotili-palvelua. Haastatellut olivat kokeneet palvelun positiiviseksi asiaksi. He kuitenkin toivoivat enemmän veroja verotilille, jotta palvelusta saataisiin suurempi hyöty. Yksi haastateltu ei ollut kuullutkaan Verotili-palvelusta. Hänen edustamansa tilitoimisto odottaa, että asiakkaat tuovat paperisen verotiliotteen muiden tositteiden mukana.

Kaikki haastatellut olivat tutustuneet sähköisiin verotiliohjeisiin. Kaikkien mielestä ne ovat hajallaan ja hieman epäselviä. Yksi haastatelluista totesi, että sama asia pitää usein lukea moneen kertaan, ennen kuin sen ymmärtää. Kaikki haastatellut kertoivat, että alkuvaiheessa piti olla yhteydessä Verohallintoon erittäin usein. Vaikka haastatellut kokivat ohjeet epäselviksi, ovat yhteydenotot vähentyneet alkuvaiheen jälkeen entiselle tasolle.

Kukaan haastatelluista ei kokenut, että useampi toimipaikka olisi juurikaan vaikuttanut verotilin tilitoimistoille tuomiin muutoksiin. Kaikki haastatellut kertoivat, että asioita on pyritty keskittämään, mutta he eivät sitä varsinaiseksi hyödyksi kokeneet. Vaikuttaisi siltä, että ainoa suurempien tilitoimistojen omasta mielestään saama etu on se, että tukiverkosto on laajempi.

”No kyl mä luulen, että se positiivinen vaikutus on kuitenkin ollu siinä, että sitä tietoo on pystytty jakamaan monen toimiston kesken... Ja erilaisia kokemuksia ja sillä lailla vinkkejä, että kannattaa tehdä näin ja näin.” (Tilitoimisto I.)

Muutokset asiakkaiden kannalta

Haastateltujen käsityksen mukaan yksi yhteinen eräpäivä on koettu pääosin positiiviseksi uudistukseksi. Hyväksi siinä on koettu se, että on yksi muistettava eräpäivä vähemmän. Lisäksi asiakkaat ovat kokeneet yhden pysyvän viitteen positiiviseksi uudistukseksi. Yksi eräpäivä ei haastateltujen käsityksen mukaan ole merkittävästi lisännyt maksuvaikeuksia.

”Sit on nää tämmöset yrittäjät, joil on maksuvaikeuksia, ni se ei nyt muutamasta päivästä se maksuvaikeus muutu mikskää. Ne maksaa ku jaksaa niitä joka tapauksessa.” (Tilitoimisto K.)

Negatiivisen arvonlisäveron uudistunut käsittely on koettu verotilimenettelyyn siirtymisen positiivisimmaksi uudistukseksi asiakkaiden kannalta. Haastatelluista kaksi totesi, että on harvinaista, että olisi työnantajasuorituksia, joista negatiivisen arvonlisäveron voisi vähentää. Yksi haastateltu on kokenut, että negatiivinen arvonlisävero palautetaan nykyään kuitenkin nopeammin asiakkaille, vaikka he eivät sitä voisi työnantajasuorituksista vähentää.

Tavoitteiden saavuttaminen

Verotilimenettelyn yhtenä tavoitteena oli, että kausiveroilmoituksista suurempi osa palautettaisiin eräpäivään mennessä. Haastattelujen perusteella vaikuttaa siltä, että asiakkaat eivät tuo tilitoimistoihin tositteita yhtään sen paremmin kuin aikaisemminkaan. Myöhästelevät asiakkaat tuovat edelleenkin tositteet myöhässä. Myöhästymismaksulla ei siis ainakaan toistaiseksi ole ollut toivotunlaista vaikutusta asiakkaisiin.

”Näin me on päätetty, että jos ei ne muuten opi, ni sit ne oppii sitä kautta että ne maksaa sen myöhästymismaksun. Et sehän tulee, tulee sitte kalliiksi.” (Tilitoimisto I.)

Tilitoimisto I:n edustaja mainitsi, että vain muutamalle asiakkaalle on asetettu palautusraja. Hän epäili vähäisen palautusrajojen määrän syyksi sitä, että pa-

lautusrajasta ei ole tiedotettu tarpeeksi asiakkaille. Tilitoimisto K:n edustaja sanoi, että hyvityskorko on houkuttellut ihmisiä maksamaan verotilille hieman ylimääräistä. Palautusrajoja he eivät kuitenkaan ole asettaneet kenellekään.

Muun muassa pidennetyillä ilmoitus- ja maksujaksoilla oli tavoitteena saada pienennettyä ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä aiheutuvia kustannuksia. Vaikuttaisi siltä, että verotilimenettelyyn siirtyminen kuitenkin lisää asiakkaiden kustannuksia. Tilitoimisto J:n edustaja kertoi, että he ovat ottaneet käyttöön täysin uutena maksuna maksun kausiveroilmoituksesta. Hän totesi myös, että hintoja on muutenkin jouduttu nostamaan verotilimenettelyyn siirtymisen takia. Vastaavasti kaksi muuta haastateltua kertoi, että heidän työmääränsä on kasvanut verotilimenettelyyn siirtymisen myötä. Todennäköisesti tämä lisääntynyt työmäärä näkyy suoraan asiakkaiden laskutuksessa. Vaikuttaisi siltä, että ainakaan toistaiseksi verotilimenettely ei suinkaan ole vähentänyt asiakkaiden kustannuksia vaan pikemminkin lisännyt niitä.

Haastatelluista kaksi uskoi, että verotili tulee vakiinnuttuaan hieman helpottamaan heidän työtään. Helpotusta odotetaan erityisesti tilinpäätös vaiheeseen. Kovin suuria odotuksia kummallakaan ei kuitenkaan verotilin suhteen ole. Tilitoimisto K:n edustaja sen sijaan ei usko, että verotilimenettely tulisi jatkossa-kaan helpottamaan heidän työtään.

”Ei oo mikään niinku maailmaa mullistava muutos eikä uudistus. Ei nähdä minään merkittävänä niinku edistysaskeleena, et nyt on tapahtunu jotain sellasta niinku merkittävää uudistumista.” (Tilitoimisto J.)

Ongelmat

Vaikuttaisi siltä, että eniten ongelmia haastatelluille on tuottanut jo edellä käsitelty valtuutuksien päivittäminen. Selvästi vähiten ongelmia oli Tilitoimisto J:llä, jolla ei valtuutusten päivittämistä lukuun ottamatta ole ollut juuri mitään ongelmia. Tilitoimisto I:n edustaja kertoi, että heille tuotti alussa paljon ongelmia asiakkaiden yli-innokkuus verotiliä kohtaan.

”Sitä oli tossa vuodenvaihteessa, että viime vuoden veroja maksettiin jo vero-tilille. Niit on ollu aika paljon. Justiin nää asiakkaat, jotka itse hoitaa sen mak-samisen, niin niissä on ollu.” (Tilitoimisto I.)

Tilitoimisto K:n edustaja on kokenut ongelmalliseksi negatiivisen arvonlisäve-ron palautusmenettelyn. Hän kritisoi sitä, että koskaan ei voi tietää, palaute-taanko rahat asiakkaan tilille vai kuitataanko niillä tulevia maksuja. Lisäksi hän kritisoi sitä, että negatiivisen arvonlisäveron käsittely kestää joskus erittäin pit-kään.

4.5 Tulosten vertailu ja tulkinta

Kokoeroista huolimatta tilitoimistot olivat varautuneet verotilimenettelyyn hyvin samankaltaisesti. Haastatellut olivat yhtä lukuun ottamatta osallistuneet Verohallinnon järjestämiin verotilikoulutuksiin. Kaikki olivat tutkineet myös internetissä olevia verotiliohjeita. Näiden lisäksi tietoa oli haettu esimerkiksi alan jul-kaisuista ja muualta internetistä. Vaikuttaisi siltä, että tilitoimistot kokivat erityi-sesti Verohallinnon järjestämät verotilikoulutukset hyväksi ja luotettavaksi tie-donhankkimiskanavaksi. Myös sähköisiin verotiliohjeisiin tutustuminen kuulos-taa loogiselta, sillä internetissä tieto on helposti saatavilla ympäri vuorokau-den. Ajankohtaista ja luotettavaa tietoa on saatu helposti myös muualta inter-netistä sekä alan julkaisuista. Haastatellut ovat todennäköisesti alkuvaiheessa seuranneet verotiliuudistuksen kehittymistä lähinnä alan julkaisuista, mutta loppuvaiheessa he ovat keränneet varmempaa ja tarkempaa käytännön tietoa esimerkiksi verotilikoulutuksista.

Myös tilitoimistojen asiakkaat olivat varautuneet verotilimenettelyyn keske-nään hyvin samankaltaisesti. Ainoastaan hyvin pieni osa asiakkaista oli luke-nut Verohallinnon lähettämiä verotilimenettelyyn liittyviä kirjeitä. Yksi haasta-teltu totesi, että tämä on yleinen käytäntö kaikkien Verohallinnon kirjeiden suh-teen. Tämä selittänee asiakkaiden välinpitämättömyyden myös verotilipakettia kohtaan. Asiakkaat eivät pahemmin lukeneet tilitoimistojenkaan lähettämiä tie-dotteita. Vaikka asiakkaat eivät verotiliihjeistä postiaan lukeneet, eivät he kui-

tenkaan pääsääntöisesti kyselleet asiasta paljoa. Tämä saattaa johtua siitä, että he eivät ole osanneet kysyä mitään. Ehkä kuitenkin loogisemmalta vaihtoehdolta vaikuttaa se, että asiakkaita eivät ole kiinnostaneet verotilimenettelyn tuomat muutokset. He ovat todennäköisesti luottaneet siihen, että tilitoimistot hoitavat asian heidän puolestaan, jolloin heidän ei itse tarvitse asiaan perehtyä. Ehkä Verohallinnon kannattaisi yrittää aktivoida yrittäjiä seuraamaan omaa verotiliään. Tätä saattaisi edesauttaa esimerkiksi entistä selkeämpi kielenkäyttö.

Tilitoimiston koosta riippumatta haastatellut kokivat verotilimenettelyn aiheuttaneen runsaasti lisätyötä, kuten ennakkoon aavisteltiin. Vaikuttaisi siltä, että eniten lisätyötä haastatelluille ovat aiheuttaneet valtuutuksien päivittämiset ja asiakkaiden opastaminen. Haastattelujen perusteella sai sellaisen kuvan, että haastatellut jotenkin pelkäsivät valtuutusten päivittämistä. Ehkä osasyynä tähän on se, että yleisesti käytössä ollut tilitoimistomenettely korvattiin sähköisen asioinnin valtakirjamenettelyllä. Asiakkaan pitää erikseen hyväksyä sähköisen asioinnin valtakirja, kun ennen tilitoimistot olivat voineet yksipuolisesti hankkia valtuutukset tilitoimistomenettelyn avulla. Suuri osa valtuutuksien päivittämisen aiheuttamista ongelmista liittyikin juuri asiakkaiden osuuteen. Erityisen hankalaksi he olivat syystä tai toisesta kokeneet henkilökohtaisten pankkitunnusten käyttämisen tunnistautumisessa. Ehkä tilitoimistot olivat aavistaneet sen, että asiakkailla tulee olemaan ongelmia valtuutuksien hyväksymisessä. Toisaalta tilitoimistot saattoivat pelätä myös sitä, että valtuutusten päivittäminen tuo runsaasti ylimääräistä työtä. Verotili tulee jatkossakin teettämään erikokoisille tilitoimistoille hyvin samankaltaista lisätyötä vanhaan menettelyyn verrattuna, sillä esimerkiksi verotilin seuranta on jäänyt pääasiassa tilitoimistojen vastuulle. Myös pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot tulevat osaltaan muuttamaan tilitoimistojen työskentelyä. Nämä tosin eivät lisää työmäärää, ne vain muuttavat työn rytmitystä.

Jokaisessa kokoluokassa tilitoimistot suosivat kuukausimenettelyä, sillä se on haastateltujen mielestä parempi sekä tilitoimistojen työn rytmityksen että asiakkaan kannalta. Vaikuttaisi kuitenkin siltä, että pienimmät tilitoimistot suhtautuivat myönteisimmin pidennettyihin ilmoitus- ja maksujaksoihin. Tähän

saattaa olla useita syitä. Isommilla tilitoimistoilla esimerkiksi asiakkaiden ilmoitusrytmin seuraaminen vaatisi paljon kehittelyä seurantajärjestelmiin, jos monet asiakkaat siirtyisivät pidennettyihin jaksoihin. Pienillä tilitoimistoilla ei tätä ongelmaa välttämättä ole, sillä asiakkaita ylipäätään on paljon vähemmän. Samalla kuukausittainen työmäärä hieman pienenee, mistä etenkin pienet, yhden hengen tilitoimistot saattavat kokea hyötyvänsä. Toisaalta työmäärään tulee sitten piikki, kun pidennetyissä jaksoissa olevien asiakkaiden oma-aloitteiset verot pitää ilmoittaa.

Verotilimenettelyn käyttöönotto on vaikuttanut tilitoimistojen toimintaan muutenkin hyvin yhteneväisesti tilitoimiston koosta riippumatta. Suuremmilla tilitoimistoilla vaikuttaisi kuitenkin olevan tiettyjä etuja pienempiin tilitoimistoihin verrattuna. Suurimmilla tilitoimistoilla oli ollut esimerkiksi omia toimistokohtaisia verotilikoulutuksia ja sisäistä tiedottamista aiheesta. Lisäksi niissä oli pyritty keskittämään verotiliin liittyviä tehtäviä. Haastatellut kokivat myös suuremman tukiverkoston positiiviseksi asiaksi. Suurten tilitoimistojen edustajat eivät kuitenkaan kokeneet, että tilitoimiston koko olisi mitenkään merkittävästi helpottanut verotilimenettelyyn siirtymistä. Tämäkin on siinä mielessä ymmärrettävää, että muutos on aiheuttanut kaikille samanlaisia toimenpiteitä kokoluokasta riippumatta. Lisäksi tilitoimistoilla oli käytettävissään hyvin pitkälti sama etukäteistieto verotilistä, jolloin kenelläkään ei periaatteessa ole ollut etulyöntiasemaa muihin nähden. Nykyaikana on erittäin helppoa pitää yhteyttä eri toimistojen välillä, mikä osaltaan vähentää useamman toimiston merkitystä.

Asiakkaan kannalta positiivisimpana uudistuksena haastatellut pitivät negatiivisen arvonlisäveron uudistunutta käsittelyä, mikä on mielestäni erittäin loogista. Monelle asiakkaalle on varmasti ollut helpotus, että ei tarvitse enää maksaa työnantajasuorituksia, jos on samaan aikaan negatiivista arvonlisäveroa. Uudistuksessa oli myös tarkoituksena, että verovelvollisille palautettaisiin työnantajasuoritukset ylittävä negatiivinen arvonlisävero pääsääntöisesti vanhaa menettelyä nopeammin. Tämä ei kuitenkaan toistaiseksi ole ilmeisesti toteutunut, mutta toteutuessaan olisi erittäin hyvä asia verovelvollisten kannalta. Osa haastatelluista koki myös sen positiiviseksi, että negatiivisen arvonlisäveron uudistunut käsittely vähentää heidän työtään. Samalla se vähentää tavoit-

teiden mukaisesti edestakaista maksuliikennettä Verohallinnon ja verovelvollisten välillä. Asiakkaiden kannalta positiivinen uudistus oli myös se, että verotiliverot maksetaan yhdelle tilille yhtä viitettä käyttäen. Tällä saavutetun hyödyn määrä tosin on pieni.

Verotilimenettelyn yhtenä tavoitteena oli vähentää verovelvollisille ilmoittamisesta aiheutuvia kustannuksia. Osa haastatelluista oli kuitenkin ottanut käyttöön täysin uusia maksuja. Verotilimenettelyyn siirtyminen oli aiheuttanut kokoluokasta riippumatta kaikille lisätyötä, joten todennäköisesti asiakkaiden kustannukset ovat alkuvaiheessa kasvaneet. Toisaalta monet uskoivat työmäärän ajan myötä palaavan ennalleen tai vähän jopa helpottavan entiseen verrattuna, joten pitkällä aikavälillä tavoite kustannusten pienenemisestä saattaa toteutua.

Tavoitteita ei ole vielä saavutettu yhteydenottotarpeiden osaltakaan. Ne eivät ainakaan vielä ole kaikilla haastatelluilla vähentyneet, vaan sen sijaan osalla haastatelluista yhteydenottotarpeet ovat päinvastoin lisääntyneet. Lisääntyneet yhteydenotot selittyvät sillä, että verotilimenettelyyn siirtyminen ei ole sujunut niin vaivattomasti kuin ehkä toivottiin. Virheitä on tehty sekä verovelvollisten että Verohallinnon puolella. Toisaalta järjestelmä on muutenkin vielä tuntematon, joten tilitoimistot ovat joutuneet kysymään neuvoa aikaisempaan verrattuna enemmän. Osaltaan yhteydenottotarpeisiin on varmasti vaikuttanut myös verovirkailijoiden eriävät ohjeistukset. Suurin osa haastatelluista kuitenkin uskoi, että verotilimenettelyn vakiinnuttua yhteydenottotarpeet tulevat väheneään.

Ongelmilta ei ole välttytty missään kokoluokassa. Kaikille haastatelluille oli aiheuttanut ongelmia valtuutusten päivittäminen. Verohallinnon tekemät virheet, kuten eriävät ohjeistukset, olivat työllistäneet kaikkia tilitoimistoja kokoluokasta riippumatta. Myös asiakkaiden tekemät virheet olivat työllistäneet kaikkia tilitoimistoja. Vaikuttaisi siltä, että tietynlaiset ongelma-asiakkaat työllistävät entistä enemmän tilitoimistoja. Takkuilevasta alusta huolimatta haastatellut uskoivat ongelmien vähenevän, kun verotilimenettely on vakiintunut ja asiakkaat saavat maksettua vanhat verovelkansa pois.

Kaiken kaikkiaan vaikuttaisi siltä, että tilitoimiston koolla ei ole ollut juurikaan merkitystä verotilimenettelyn tuomien muutosten kannalta. Kaikilla haastatelluilla oli hyvin samankaltaisia kokemuksia verotilimenettelyn tuomista muutoksista aina etukäteistiedon hankkimisesta verotilin tuomiin ongelmiin. Kenelläkään muutosprosessi ei sujunut ilman ongelmia. Mitään selvää korrelaatiota ei ole havaittavissa esimerkiksi tilitoimiston koon ja sen kohtaamien ongelmien välillä. Muutos ei vaikuttaisi sujuneen yhtään sen helpommin isoilla kuin pienilläkään tilitoimistoilla. Sinänsä tämä on ihan loogista. Suurilla tilitoimistoilla on enemmän asiakkaita, joten esimerkiksi valtuutusten päivittämiseen kuluu enemmän aikaa. Toisaalta suurilla tilitoimistoilla on myös enemmän työntekijöitä tätä työtä tekemässä. Sama suhde toistuu monessa muussakin asiassa. Etukäteen olisi voinut olettaa, että muutos sujuu suuremmilla tilitoimistoilla helpommin, mutta tulosten perusteella näyttäisi siltä, että näin ei käynyt.

Asiakkaalle näkyviä muutoksia uudistuksessa vaikuttaisi olevan hyvin vähän. Positiivisimmat uudistukset vaikuttaisivat olevan negatiivisen arvonlisäveron uudistunut käsittely sekä verotiliverojen maksaminen yhdellä viitteellä yhdelle tilille. Sen sijaan pidennetyt kaudet keventävät haastateltujen käsityksen mukaan asiakkaiden hallinnollisia velvoitteita hyvin vähän. Maksuaikaetua asiakkaat kieltämättä saivat, mutta suuri osa asiakkaista ei käytä tätä hyväkseen, vaan he maksavat oma-aloitteiset veronsa kuukausittain. On ymmärrettävää, että pienet yritykset mieluummin maksavat veronsa kuukausittain, ettei sitten kerran vuodessa tule isoa laskua maksettavaksi. Ajatuksena pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot on erinomainen, mutta käytännössä ne eivät näytä aivan niin hyvin toimivan. Kaiken kaikkiaan asiakkaat vaikuttaisivat suhtautuvan uudistukseen hieman positiivisesti.

5 POHDINTA

5.1 Tutkimuksen luotettavuus

Hirsjärvi ja muut ovat todenneet, että kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa voidaan soveltaa kvantitatiivisesta tutkimuksesta tuttujen reliabiliteetin ja validiteetin käsitteitä. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa reliabiliteetilla tarkoitetaan mittaustulosten toistettavuutta. Validiteetilla tarkoitetaan, että mitataan sitä, mitä oli tarkoituskin mitata. (Hirsjärvi ym. 2009, 231–232.) Näiden termien käytöstä on kuitenkin monta mielipidettä kvalitatiivisen tutkimuksen kentällä. Joidenkin mielestä näitä termejä ei saisi käyttää ollenkaan kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa (esim. Tuomi & Sarajärvi 2009, 136–137; Eskola & Suoranta 1998, 211). Tässä työssä kuitenkin käytetään reliabiliteetin ja validiteetin käsitteitä luotettavuutta arvioitaessa.

Hirsjärvi ja muut ovat todenneet, että laadullisen tutkimuksen luotettavuutta pystytään parantamaan kertomalla tarkasti tutkimuksen eri vaiheista (Hirsjärvi ym. 2009, 232). Olen pyrkinyt kuvaamaan tutkimukseni toteuttamista tarkasti. Ainoastaan haastatelluista en ole kertonut juuri mitään taustatietoja. Tämä on tietoinen päätös heidän anonymiteettinsa turvaamiseksi. Uskon kuitenkin, että tutkimuksen luotettavuus ei ole tästä kärsinyt. Mielestäni tutkimus on aikarajat huomioon ottaen tehty huolellisesti. Kyseessä on kuitenkin opinnäytetyö, jonka toteuttamiseen on varattu tietty aika, eikä tämä aika millään riitä täydelliseen suoritukseen.

Uskon, että tutkimukseni reliabiliteetti on toisaalta hyvä mutta toisaalta hieman huono. Hyvä se on siinä mielessä, että kerätyn aineiston avulla todennäköisesti muutkin olisivat päätyneet samanlaisiin tuloksiin. Tietysti eri henkilöiden asioille antamat painoarvot hieman vaihtelevat, mutta suuria eroavaisuuksia tuloksiin ei todennäköisesti olisi tullut. Jos joku toinen henkilö haastattelisi samoja tilitoimistoja uudelleen lähiaikoina, ei tuloksissa luultavasti siinäkään tapauksessa olisi suuria muutoksia. Sen sijaan siinä mielessä reliabiliteetti on

hieman huono, että esimerkiksi vuoden päästä haastateltaessa tulokset todennäköisesti tulisivat eroamaan nyt saamistani tuloksista. Tälle on kuitenkin luonnollinen selitys, sillä verotilimenettely on ollut vasta vähän aikaa käytössä, eikä se sen takia ole vielä täysin kunnossa. Todennäköisesti vuoden päästä on saatu korjattua paljon alkuvaiheessa sattuneita erehdyksiä. Järjestelmä on muutenkin ihmisille tutumpi vuoden kuluttua, joten olisi luonnollista, että tulokset eroaisivat osittain nyt saamistani tuloksista.

Reliabiliteetin toteutumista puoltaa myös se, että aineisto kylläntyi jokaisen ryhmän kohdalla melko nopeasti. Myöskään ryhmien välillä ei vaikuttaisi olevan suuria eroja. Toisaalta tämä saattaa johtua oman tulkinnan virheellisyydestä. Olen pyrkinyt tukemaan tekemiäni tulkintoja lisäämällä sitaatteja haastattelutilanteista. Mikään ei kuitenkaan täysin takaa tulkintojeni oikeellisuutta, mutta toisaalta mikään ei niitä vääräksikään osoita. Tuija Pasin opinnäytetyössä ”Verotilin vaikutukset – case Tiliporkkana Oy” päädyttiin osittain hyvin samanlaisiin tuloksiin oman opinnäytetyöni kanssa (ks. Pasi 2009, 43–44). Tätä voitaisiin pitää vahvistuksena sille, että omat tulkintani ovat oikeanlaisia.

Tulokset vaikuttavat siinäkin mielessä realistisilta, että niistä löytyy hyvin paljon vastaavuuksia teoriaosassa esiteltyihin verotilin aiheuttamiin muutoksiin. Tulosten perusteella muutos ei kuitenkaan aivan näin helposti käynyt. Esimerkiksi valtuutuksien päivittäminen kuulostaa teoriassa helpolta, mutta haastattelujen perusteella sain sen kuvan, että se oli erittäin hankalaa. Negatiivisen arvonlisäveron palautuskaan ei ole toiminut niin hyvin, kuin sen teoriassa pitäisi toimia. Suuri osa haastatelluista ei ollut myöskään ottanut kirjanpidossaan käyttöön Taloushallintoliiton suosittamaa Verotiliä. Käytännössä asiat siis menivät hieman eri tavalla kuin teoriassa esiteltiin, mutta toisaalta teoria harvoin vastaa täysin käytäntöä.

Saatuihin tuloksiin kannattaa suhtautua asiakkaiden osalta pienoisella varauksella. Asiakkaille aiheutuneita muutoksia tutkittiin tilitoimistojen käsityksen kautta. Nämä käsitykset eivät kuitenkaan välttämättä vastaa täysin asiakkaiden omia kokemuksia. Suuntaa-antavina niitä voitaneen pitää, mutta absoluuttisina totuuksina niitä ei kannata pitää. Asiakkaiden kokemuksia tutkittiin vain

tilitoimistojen käsityksen kautta sen takia, että tutkimuksen pääpaino oli kuitenkin verotilin tilitoimistoille aiheuttamissa muutoksissa. Tutkimus olisi ollut opinnäytetyöksi aivan liian laaja, jos olisin erikseen käynyt haastattelemassa tilitoimistojen asiakkaita.

Uskon, että myös tutkimukseni validiteetti on hyvä. Välillä haastattelutilanteissa huomasin, että haastateltu ei ymmärtänyt kysymystäni vaan vastasi ohi aiheen. Yleensä tällaisessa tilanteessa täsmensin tai toistin kysymyksen. Aineistoa litteroidessa huomasin, että haastatteluissa oli kuitenkin muutamia sellaisia kohtia, joista en tiennyt, mihin haastateltu oikein vastasi. Tällaiset kohdat jätin analyysin ulkopuolelle. Mielestäni validiteettia parantaa myös tutkimuksen huolellinen toteutus.

Kvalitatiivisen tutkimuksen tulosten yleistettävyydestä puhuttaessa käytetään välillä termiä siirrettävyys. Tässä yhteydessä siirrettävyydellä tarkoitetaan sitä, kuinka hyvin tutkimuksen havainnot soveltuvat toiseen tapaukseen. (Eskola & Suoranta 1998, 68.) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa ei pyritä tulosten hyvään yleistettävyyteen. Alasuutari on huomauttanutkin, että on parempi olla varovainen, kun tehdään oletuksia yleistettävyydestä (Alasuutari 1999, 244). Uskoisin, että tuloksilla on kohtalainen siirrettävyys. Täysin samanlaisia kokemuksia tuskin kahdelta eri tilitoimistolta löytyy. Sen sijaan tutkimustulosten kanssa hyvin samansuuntaisia kokemuksia löytyy todennäköisesti useilta tilitoimistoilta. Luultavasti ainakin osa havainnoista tuntuu tutulta suurelle osalle tilitoimistoista. Verotilimenettelyn käyttöönotossa on ollut tiettyjä, kaikille tilitoimistoille yhteeneviä tehtäviä. Vaikka tilitoimistot lähtivät verotilimenettelyyn eriävistä olosuhteista, ovat säännöt kaikille samat. Tämän takia uskon, että tutkimustulosteni siirrettävyys on kohtalaisella tasolla.

Verohallinto voi käyttää saatuja tutkimustuloksia hyödyksi esimerkiksi verotilimenettelyn seuraavista vaiheista tiedotettaessa. Erityisesti tilitoimistojen asiakkaita kannattaisi yrittää saada kiinnostumaan enemmän verotilistä. Tuloksista saattaa olla hyötyä myös esimerkiksi mahdollisia tulevia verotilikoulutuksia varten.

Tutkimus on siinäkin mielessä onnistunut, että sain vastaukset kaikkiin tutkimuskysymyksiini. Tutkimustuloksiin saattoi kuitenkin vaikuttaa se, että toimeksiantajana on Sisä-Suomen yritysvero toimisto. Haastatteluissa olisi saattanut tulla esille erilaisia asioita, jos toimeksiantajana olisi ollut esimerkiksi jokin tilitoimisto. Osa haastatelluista saattoi ajatella, että haastattelun kautta he pääsevät mahdollisesti vaikuttamaan verotilin kehittämiseen tai ainakin saavat viestitettyä ongelmistaan Verohallinnolle. On kuitenkin hyvin vaikeaa arvioida, kuinka suuri merkitys toimeksiantajalla oli vastausten kannalta.

5.2 Aihe jatkotutkimukselle

Tutkimus toteutettiin, kun verotilin käyttönotosta oli kulunut muutama kuukausi aikaa. Kuitenkin oli odotettavissa, että osa hyödyistä saavutetaan vasta myöhemmin verotilimenettelyn vakiinnuttua. Jatkotutkimus verotilimenettelyn aiheuttamista muutoksista voisi olla hyvä suorittaa vaikkapa vuoden kuluttua. Tällöin todennäköisesti saataisiin parempi kuva siitä, onko verotilimenettelyllä saavutettu sille asetettuja tavoitteita. Vuoden päästä saataisiin myös selville, kuinka pysyvästi verotilimenettely lopulta muutti verovelvollisten toimintaa. Asia olisi silloin vielä kuitenkin niin tuore, että verovelvolliset todennäköisesti muistaisivat hyvin verotilimenettelyn tuomat muutokset.

LÄHTEET

- Alasuutari, P. 1999. Laadullinen tutkimus. 3. uudistettu painos. Tampere: Vastapaino.
- Andersson, E. 2006. Johdatus vero-oikeuteen. 13. uudistettu painos. Helsinki: Talentum.
- Arpajaisvero. 2010. Verohallinnon ohje Drno 81/420/2010, 26.1.2010. Viitattu 2.5.2010. [Http://www.vero.fi](http://www.vero.fi), vero-ohjeet, Verohallinnon ohjeita, arpajaisvero.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 7. painos. Tampere: Vastapaino.
- Gedik, H. 2009. Verotili käytännössä. Tilisanomat 2009, 3, 26–29.
- Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2010. 2009. Viitattu 14.8.2010. [Http://budjetti.vm.fi](http://budjetti.vm.fi), 2010, talousarvioesitys.
- HE 221/2008. Hallituksen esitys eduskunnalle verotililaiksi sekä laeiksi eräiden verolakien muuttamisesta. Viitattu 21.4.2010. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), hallituksen esitykset.
- Heiliö, K. & Järvinen, R. 2009. Tunnisteet, valtuudet ja roolit sähköisen Verotili-palvelun käytössä. Tilisanomat 2009, 5, 44–46.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2008. Tutkimushaastattelu. Helsinki: Gaudeamus.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.
- Kaari, P. & Huolman-Lakari, M-L. 2010. Ennakonpidätys 2010. 16. uudistettu painos. Helsinki: Verotieto.
- Ketkä ovat oikeutettuja pidennettyyn ilmoitus- ja maksujaksoon. 2009. Verohallinnon verotiliohjeet. Viitattu 25.4.2010. [Http://www.vero.fi/verotiliohjeet](http://www.vero.fi/verotiliohjeet), ilmoittaminen, pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot.
- Koponen, S. 2009. Verotilin vaikutukset tilitoimiston ja asiakkaan väliseen toimeksiantosopimukseen. Tilisanomat 2009, 5, 50–51.
- L 20.12.1966/664. Laki eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta. Viitattu 2.5.2010. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), lainsäädäntö, ajantasainen lainsäädäntö.
- L 26.6.1992/552. Arpajaisverolaki. Viitattu 2.5.2010. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), lainsäädäntö, ajantasainen lainsäädäntö.
- L 30.12.1992/1535. Tuloverolaki. Viitattu 21.4.2010. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), lainsäädäntö, ajantasainen lainsäädäntö.

L 30.12.1993/1501. Arvonlisäverolaki. Viitattu 29.4.2010. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), lainsäädäntö, ajantasainen lainsäädäntö.

L 10.7.1998/532. Verontilityslaki. Viitattu 25.4.2010. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), lainsäädäntö, ajantasainen lainsäädäntö.

L 11.6.1999/731. Suomen perustuslaki. Viitattu 20.4.2010. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), lainsäädäntö, ajantasainen lainsäädäntö.

L 5.8.2005/609. Veronkantolaki. Viitattu 23.4.2010. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), lainsäädäntö, ajantasainen lainsäädäntö.

L 18.4.2008/237. Laki Verohallinnosta. Viitattu 20.4.2010. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), lainsäädäntö, ajantasainen lainsäädäntö.

L 7.8.2009/604. Verotililaki. Viitattu 21.4.2010. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), lainsäädäntö, ajantasainen lainsäädäntö.

Lampinen, K. 2010. Tietoa verotilikoulutuksista. Sähköpostiviesti 28.5.2010. Sisä-Suomen yritysvero toimiston Jyväskylän toimipisteen toimistopäällikön antamat tiedot verotilikoulutuksista.

Lönnroth, E. 2009. Siirtymäkausi ja verotilimenettelyyn valmistautuminen. Tilisanomat 2009, 5, 41–43.

Maksaminen: Milloin vero maksetaan? 2009. Verohallinnon verotiliohjeet. Viitattu 26.4.2010. [Http://www.vero.fi/verotiliohjeet](http://www.vero.fi/verotiliohjeet), maksaminen.

Marttala, J. 2009. Sähköinen verotili tulee käyttöön. Yritys-Suomi 16.11.2009. Viitattu 16.5.2010. [Http://www.yrityssuomi.fi](http://www.yrityssuomi.fi), kaikki artikkelit.

Mattinen, K. 2010. Verotili. Helsinki: Helsingin Kamari.

Milloin kausiveroilmoitus annetaan. 2009. Verohallinnon verotiliohjeet. Viitattu 25.4.2010. [Http://www.vero.fi/verotiliohjeet](http://www.vero.fi/verotiliohjeet), ilmoittaminen, ilmoittamisajat.

Miten kausiveroilmoitustietoja korjataan. 2009. Verohallinnon verotiliohjeet. Viitattu 25.4.2010. [Http://www.vero.fi/verotiliohjeet](http://www.vero.fi/verotiliohjeet), ilmoittaminen, korjaaminen.

Myrsky, M. & Ossa, J. 2008. Verotuksen perusteet. Helsinki: Talentum.

Myöhästymismaksu. 2009. Verohallinnon verotiliohjeet. Viitattu 27.4.2010. [Http://www.vero.fi/verotiliohjeet](http://www.vero.fi/verotiliohjeet), ilmoittaminen, ilmoituksen myöhästyminen.

Nieminen, A., Anttila, R., Äärilä, L. & Jokinen, M. 2010. Arvonlisäverotus. Helsinki: WSOYpro. Viitattu 28.4.2010. [Http://www.jamk.fi/kirjasto](http://www.jamk.fi/kirjasto), Nelli-portaali, WSOYpro.

- Nieminen, K. 2008. Verotililain uudistus. Tilisanomat 2008, 5, 44–46.
- Niskakangas, H. 2009. Johdatus Suomen verojärjestelmään. 2. uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro.
- Niskakangas, H. 2010. Henkilöverotus. Helsinki: WSOYpro. Viitattu 29.4.2010. [Http://www.jamk.fi/kirjasto](http://www.jamk.fi/kirjasto), Nelli-portaali, WSOYpro.
- Pasi, T. 2009. Verotilin vaikutukset – case Tiliporkkana Oy. Opinnäytetyö. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, liiketalouden koulutusohjelma. Viitattu 12.7.2010. [Http://urn.fi/urn:nbn:fi:amk-200911205749](http://urn.fi/urn:nbn:fi:amk-200911205749).
- Rekola-Nieminen, L. 2009. Verotili ja kirjanpito. Tilisanomat 2009, 5, 48–49.
- Taskutilasto 2010. N.d. Verohallinnon julkaisu 352.10. Viitattu 19.4.2010. [Http://www.vero.fi](http://www.vero.fi), lomakkeet ja julkaisut, julkaisut, verotilastoja, taskutilasto.
- Tomperi, S. 2005. Käytännön kirjanpito. 12.–13. painos. Helsinki: Edita Publishing.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 5. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.
- Valtuutukset ja roolit. 2010. Viitattu 28.4.2010. [Http://www.vero.fi](http://www.vero.fi), ePalvelut, Katso-organisaatiotunnistus.
- Verohallinnon esittelykalvot. 2010. Viitattu 16.4.2010. [Http://www.vero.fi](http://www.vero.fi), Verohallinnon esittely.
- Verohallinnon työjärjestys. 2009. Säädos 1357/2009. Viitattu 28.4.2010. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), lainsäädäntö, säädökset alkuperäisinä.
- Verojen ja korkojen palauttaminen. 2009. Verohallinnon verotiliohjeet. Viitattu 27.4.2010. [Http://www.vero.fi/verotiliohjeet](http://www.vero.fi/verotiliohjeet), verotilin toiminta, verojen ja korkojen palauttaminen.
- Verotilin toiminta: Verotilin tilitapahtumat. 2009. Verohallinnon verotiliohjeet. Viitattu 23.4.2010. [Http://www.vero.fi/verotiliohjeet](http://www.vero.fi/verotiliohjeet), verotilin toiminta.
- Vuosikertomus 2009. 2010. Verohallinnon julkaisu 350.10. Viitattu 16.4.2010. [Http://www.vero.fi](http://www.vero.fi), lomakkeet ja julkaisut, julkaisut, vuosikertomukset.
- Yleisesite Verohallinnosta. N.d. Verohallinnon julkaisu 354.08. Viitattu 16.4.2010. [Http://www.vero.fi](http://www.vero.fi), lomakkeet ja julkaisut, julkaisut.
- Wikström, K. 2006. Yleiset opit verotuksessa ja vero-oikeudessa. Julkisoikeuden sarja. 3. uudistettu painos. Turku: Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan julkaisuja.

LIITTEET

Liite 1. Verotiliotteen malli.

<p>Verohallinto PL 6000 00053 VERO</p> <p>Yritys Oy Esimerkkitie 16 A 1 00100 HELSINKI</p>	<p>Verotiliote 2/2009 17.8.2009</p> <p>Y-tunnus 7107536-8</p> <p>Ilmoittamanne tilinumero FI56 7891 2345 6789 NDEAFIHH</p> <p>Ilmoittamanne palautusraja 1.1.2007 alkaen 0,00</p> <p>Verotilimaksujenne viitenumero 78912 34567</p> <p>Verohallinnon tilinumerot verotilimaksuille IBAN BIC FI64 1660 3000 1176 25 NDEAFIHH FI35 5000 0120 2535 04 OKOYFIHH FI56 8919 9710 0007 24 DABAFIHH</p>
--	--

VEROTILIOTE 19.7.2009 - 17.8.2009			
Verotiliote 2/2009			
Kirjaus- päivä	Arvo-/ eräpäivä	Tapahtuma / selite	Määrä
		Tiliotejakson alkusaldo 19.7.2009	+0,00
12.8.2009	12.8.2009	Arvonlisävero heinäkuu 2009 Ilmoitus saapunut 12.8.2009	+250 000,00
12.8.2009	12.8.2009	Lähdevero palkoista heinäkuu 2009 Ilmoitus saapunut 12.8.2009	-2 640,30
12.8.2009	12.8.2009	Ennakkonpidätys palkoista ja eläkkeistä heinäkuu 2009 Ilmoitus saapunut 12.8.2009	-186 000,00
12.8.2009	12.8.2009	Työnantajan sosiaaliturvamaksu heinäkuu 2009 Ilmoitus saapunut 12.8.2009	-26 040,00
12.8.2009	12.8.2009	Palautus verotililtä Maksatuksessa	-35 319,70
		Tiliotejakson hyvitykset	+250 000,00
		Tiliotejakson veloitteet	-250 000,00
		Siirrot verotililtä	+0,00
		Tiliotejakson loppusaldo 17.8.2009	+0,00
VEROHALLINNON TILINUMEROT VEROTILIMAKSUILLE			
		IBAN	BIC
NORDEA	166030-117625	FI64 1660 3000 1176 25	NDEAFIHH
POHJOLA PANKKI	500001-2253504	FI35 5000 0120 2535 04	OKOYFIHH
SAMPO PANKKI	891997-10000724	FI56 8919 9710 0007 24	DABAFIHH

